

RIKOSSEURAAMUSVIRASTON JULKAISUJA 5/2008
HEUNI, Publication Series No. 58

Suomalaisten vankiloiden turvallisuus

■ MIKA JUNNINEN

RIKOSSEURAAMUSVIRASTO

Julkaisun kannen suunnittelu: Timo Lemmetti, Goodwill Oy

Rikosseuraamusvirasto:

ISBN 978-951-53-3135-9 (nid.)

ISBN 978-951-53-3136-6 (pdf)

ISSN 1458-4131

HEUNI:

ISBN 978-952-5333-72-5

ISSN 1237-4741

Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala 2008

Description

Publisher

Criminal Sanctions Agency

Name of the publication

Security of Finnish prisons

Author

Mika Junninen, The European Institute for Crime Prevention and Control, affiliated with the United Nations (HEUNI)

Abstract

This study examines the views and opinions of the personnel and prisoners of Finnish open and closed prisons on the present state of prison security in the summer 2007. At first, the study focuses on the international prison security goals of the United Nations, the recommendations of the Council of Europe, the Finnish Act on Imprisonment, and other Finnish legislation concerning prison security. Besides the international recommendations and the Finnish regulations, the security plans of the prisons were also analysed. In addition, 33 qualitative theme interviews were carried out with the personnel and prisoners of different prisons around Finland. Thus, the final evaluation of the present state of Finnish prison security is based on a study of the set general requirements and goals as well as the local routines and practices.

Based on the analysis of the international recommendations and national legislation, it can be said that many of the matters regulated by the recommendations are well adopted and visible in the national legislation as well as in the Finnish prison services. The interviews and the observation material reveal that the compliance with many of the acts related to security varies and there are even actual defects in the prisons. There are problems with, for example, the reporting and documentation of security information and the transfer of the information to the next level. In addition, the planning and practical training of fire and rescue situations is insufficient.

One of the most significant discoveries of the interview survey was the variation of prison security in different prisons. The regulation of the security practices and the respond to the arisen problems varies widely between the prisons. Security problems of different levels appear in all prisons – in some prisons more and in other prisons less – but preparing for and overcoming them is random and diverse. The structural condition of prisons also varies considerably. Some prisons are modern buildings; others are over a hundred years old. The age of the building does not seem to have relevance to the secure custody of prisoners but it has a major influence on the security issues and the arrangement of activities.

The security level of open prisons is quite different in comparison with closed prisons. In open prisons, prisoners live in conditions, which remind more of civilian life with doors they can open themselves and no prison walls surrounding the prison premises and, moreover, prisoners often go to work outside the prison premises. Additionally, prisoners who work inside open prison premises have access to working areas and tools that are modern and suitable for the work in question.

The condition and number of prisoners as well as the nature of the offences also vary considerably. According to the interviewed people, the impaired physical and mental condition of prisoners arriving in prison has been a growing trend in the 21st century. Another arisen problem is how the offenders' increasing involvement in gangs affects prison security.

Along with the new Act on Imprisonment, the organisation of the prison services and the job descriptions of the personnel have undergone major reforms in the past few years and it is still difficult to see the final pros and cons of the change affecting prison security. From the point of view of the organisation, the primary result is that the distinction of the districts, prisons, and practices will continue and cause security problems in the future. The personnel of the prisons are getting more and more stressed and tired as, at the same time, the workload and the number of supervised prisoners increases. The establishment of a group of government employees co-ordinating regional differences and unifying security is, however, still unfinished and the preparation of a national security strategy is only in its early stages.

Keywords

prison, security and prison security

Serial name	ISSN	ISBN
Rikosseuraamusviraston julkaisuja	1458-4131	978-951-53-3135-9

Number of pages	Language	Publisher	Distributor
176	Finnish	Criminal Sanctions Agency	Criminal Sanctions Agency

SUMMARY

This study examines the views and opinions of the personnel and the prisoners of Finnish open and closed prisons on the present state of prison security in the summer 2007.

At first, the study focuses on the international prison security goals of the United Nations, the recommendations of the Council of Europe, the Finnish Act on Imprisonment, and other Finnish legislation concerning prison security. Besides the international recommendations and the Finnish regulations, the security plans of the prisons were also analysed. In addition, 33 qualitative theme interviews were carried out with the personnel and prisoners of different prisons. The interviews concerned with the present state of prison security and the problems in different types of prisons around Finland. Thus, the final evaluation of the present state of Finnish prison security is based on a study of the set general requirements and goals as well as the local routines and practices.

In the related literature, the aim of the international recommendations is to set general conditions for the prison services in the world and in Europe. Based on my own assessment, many of the issues regulated by the recommendations are well adopted in the national legislation as well as in the Finnish prison services. Nevertheless, it is good that the principles are written down because in this way they better oblige the countries, which have acceded to an agreement, to promote and develop the security of their prisons.

The national acts and decrees regulate in detail the prison services in Finland and related security factors and goals. The Act and Decree on Imprisonment lay down provisions on the special security of prisons and prisoners. The acts on occupational safety and health, rescue, and emergency situations issue provisions on the general security of prisoners and prisons. There are undoubtedly enough laws and the matters they prescribe form the core of prison security. However, the interviews and the observation material reveal that the compliance with many of the acts related to security varies and there are even actual defects in the prisons.

Based on a text analysis, the United Nations' recommendations on prisons are in some parts quite general but in other parts they provide highly detailed instructions for special situations. In the course of the study, I have discovered that the general recommendations of the United Nations are observed very well in Finnish prisons. The special recommendations are also followed in general terms but there is inexperience, inconsistency, and great differences between prisons in the compliance with the details. Especially the reporting and documentation of security informa-

tion and the transfer of the information to the next level are problematic. In addition, the planning and practical training of fire and rescue situations is insufficient.

The prison security plans, the emergency situation training, and the documentation could probably be developed best in a working group. The working group would draw up a general recommendation of the content of the plans, the extent of the training, and the documentation form, which would be filled in case of all training situations or major security problems. With the help of a coherent plan, training, and documentation as well as reporting, the prison services as a whole would benefit from the uniform practices and problem solving methods. The working group appointed to develop the matter could consist of representatives from the Criminal Sanctions Agency, the district prisons and the prisons, the Training Institute for Prison and Probation Services or the Laurea University of Applied Sciences as well as external security experts (e.g. the Police, and the Finnish Border Guard).

One of the most significant discoveries of the interview survey was the variation of prison security in different prisons. The regulation of the security practices and the respond to the arisen problems varies widely between the prisons. Security problems of different levels appear in all prisons – in some prisons more and in other prisons less – but preparing for and overcoming them is random and diverse. Transferring the thoughts on security from individual security to communal security was considered challenging and it should be taken into account already in the training of new personnel.

The structural condition of prisons also varies considerably. Some prisons are modern buildings; others are over a hundred years old relics preserved by the National Board of Antiquities of Finland. The age of the building does not seem to have relevance to the secure custody of prisoners but it has a major influence on everything else happening inside its walls. The old prisons are cramped and their modification is very restricted. In small and cramped premises, it is difficult to accommodate prisoners and ensure the safety of the personnel as required by the recommendations and the legislation. In addition, it is difficult to place security technology in protected and complex buildings. In new prisons, it has been possible to take the modern security requirements into account already in the building phase. It is also easier to realise different prisoner activities in spacious and more modifiable premises. The security level of open prisons is quite different in comparison with closed prisons. In open prisons, prisoners live in conditions, which remind more of civilian life with doors they can open themselves and no prison walls surrounding the prison premises and, moreover, prisoners often go to work outside the prison premises. Additionally, prisoners who work inside open prison premises have access to working areas and tools that are modern and suitable for the work in question.

The condition and number of prisoners as well as the nature of the offences also vary considerably. According to the interviewed people, the impaired physical and mental condition of prisoners arriving in prison has been a growing trend in the 21st century. The worse the condition of prisoners is, the bigger risk they pose to the prison's internal security. How are disabled prisoners accommodated, involved in activities, etc. in a manner that is safe to themselves and to others? What does the offenders' increasing involvement in gangs actually cause to the security of prisons? Are prisons turning into institutions where prisoners are divided into those who fear and those who cope and, thus, 10% of the occupants dictate the accommodation and rehabilitation of the other 90% and defy more and more the personnel and their families?

Based on the interviews, the personnel of the prisons becomes more and more stressed and tired as, at the same time, the workload and the number of supervised prisoners increases. The problems and partial loss of motivation have resulted from the major structural reforms of the prison services and the changes in the job descriptions. Based on the interviews, the managerial and superior personnel of prisons have a great deal of paperwork and meetings and, hence, they do not have that much time left to practical prison service work, which alienates them from the routines and practices of prison security. The responsibility of guarding the prison and running the daily routines lies in the hands of the supervision personnel that is becoming increasingly older, sicker, and less motivated. The employees working in the prisoner education and rehabilitation sector have to deal with more and more dangerous prisoners with multiple problems and, in many cases, those employees have not received the same security training as the supervision personnel or they do not even have a natural communication with the personnel supervising prisoners.

The interviewees state that, along with the new Act on Imprisonment, the organisation of the prison services has undergone major reforms in the past few years and it is still difficult to see the final pros and cons of the change affecting prison security. According to the interviewees, the distinction of the districts, prisons, and practices will continue and cause security problems in the future. On the other hand, the establishment of a group of government employees co-ordinating regional differences and unifying security is, however, still unfinished and the preparation of a national security strategy is only in its early stages. This study is aimed to be a background material in the preparation of the prison security strategy. One of the most important goals of the upcoming security strategy will be to form a nationwide standard of prison security practices or, in other words, changing the good practices and technical solutions into functional quality and eliminating the bad practices.

LÄHTEET / BIBLIOGRAPHY

- Adenius-Jokivuori 2005: Jyvävasu 2005–2008 – Jyväskylän varhaiskasvatussuunnitelma. www.opspro.peda.net/jyvaskyla
- Euroopan Neuvoston suositukset. Recommendation Rec(2006)2 of the Committee of Ministers to member states on the European Prison Rules. Council of Europe, Committee of Ministers 2006.
- Suomen Automaatioseuran turvallisuusjaosto. Artikkelit Automaatiövälillä 1.4. 2004.
- Suomen vankeuslaki 2006. FINLEX® – Valtion säädöstietopankki.
- Pelastuslaki 13.6.2003/468 ja Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta. FINLEX® – Valtion säädöstietopankki
- Toivanen, Jorma. Esitelmä kuntamarkkinoilla 10.9.2004.
- Työturvallisuuslaki (10§). FINLEX® – Valtion säädöstietopankki
- Valmiuslaki (40§): FINLEX® – Valtion säädöstietopankki
- Valtioneuvoston asetus vankeudesta. FINLEX® – Valtion säädöstietopankki (Vuori 10, 2006.)
- Väyrynen, Raimo 2007: Turvallisuuden käsite kaipaa täsmennystä. Turun Sanomat 1.8.2007
- United Nations: The Sentences Enforcement Act. Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment A/CONF.183/DC/R.87. International Centre for Criminal Law Reform and Criminal Justice Policy -instituut 2001, Kanada

LIITE 1.

Katja Kärkkäinen

29.11.2007

Tiivistelmä Laurea-ammattikorkeakoulun harjoittelutyöstä Vankiloiden lähettämien suunnitelmien raportointi ja niiden analysointi paloturvallisuuden näkökulmasta

Rikosseuraamusviraston lähetteessä, joka on päivätty 27.3.2007, pyydettiin aluevankiloiden johtajia ja johtavaa ylläkäriä lähettämään Rikosseuraamusvirastoon laitosten viimeksi laatimat, laajasti turvallisuuteen liittyvät riskiarviot, selvitykset ja voimassa olevat suunnitelmat.

Harjoitustyössä arvioin laitosten lähettämiä suunnitelmia paloturvallisuuden näkökulmasta, sillä olen liittynyt rikosseuraamusalan sosionomin opintoihini riskienhallinnan, pelastustoimen ja palotarkastajan opinnot. Kirjallisen materiaalin lisäksi olen hakenut hyviä käytänteitä tekeillä olevan turvallisuusstrategian kehittämiseen liittyvän tutkimushankkeen haastatteluista. Vaikka arvioin pelastussuunnitelmia ja -ohjeita paloturvallisuuden näkökulmasta, käyn läpi saadun materiaalin kokonaisuudessaan raporttiosuudessa, sillä eri tarkoituksiin laaditut suunnitelmat antavat yleiskuvan laitoksissa vallitsevasta turvallisuuskulttuurista. Laitosten lähettämien vastaavien suunnitelmien vertaileminen keskenään osoittaa, mitä turvallisuuden osa-alueita missäkin laitoksessa painotetaan. Esimerkiksi työturvallisuussuunnitelma saattaa olla huomattavasti yksityiskohtaisempi ja huolellisemmin tehty kuin turvallisuussuunnitelma.

Lainsäätäjän lähtökohtana on, että jokaisella laitoksella tulee olla lain velvoittamat suunnitelmat ja selvitykset. Laitoksilta edellytetään vähintään pelastuslain ja -asetuksen 9 §:n nojalla pelastus- ja suojelusuunnitelmia sekä työturvallisuuslain 10 §:n nojalla työn vaarojen selvittämistä ja arviointia sekä valmiuslain 40 §:n nojalla valmiussuunnitelmia poikkeusolojen varalle. Pelastusasetuksen 10 §:ssä on määritelty pelastussuunnitelman sisältö.

Lähetetty materiaali on keskenään verrattuna hyvin eri tasoista, eikä huomattava osa laitoksista ole lähettänyt pyydettyjä suunnitelmia, vaikka niissä sellaiset olisi laadittukin. Saattaa olla myös laitoksia, joissa suunnitelmia ei ole laadittu ollenkaan. Lähetettyjen joukossa on eräs erinomainen työturvallisuussuunnitelma. Sen erinomaisuuden muodostavat mielestäni sisältö (laajuus ja tarkkuus), ulkoasu (tekstin yhtenäisyys ja kielen selkeys) sekä ajatus (asioiden jäsentäminen ja omakohtaisuus – toimintaympäristöön sijoittaminen). Yleisiä puutteita suunnitelmissä olivat sekava, eri lähteistä tulostettu ulkoasu, vajaa sisältö, pinnallisuus ja ulkokohtaisuus ja hajanaisuus, – asiat oli ripoteltu moneen eri suunnitelmaan ja ohjeeseen. Nämä piirteet tekevät suunnitelmista vaikeaselkoisia ja tylsiä. Ne eivät vakuuta tai

luo sitä kuvaa mitä vakavasti otettavalta turvallisuussuunnitelmalta voidaan odottaa.

Pitääkö vankiloiden suunnitelmien täyttää vähimmäiskriteerit? Kyllä – lain mukaan. Kattava turvallisuussuunnitelma käsittää ohjeet erityistilanteiden varalle vankilassa, pelastussuunnitelman, suojelusuunnitelman ja valmiussuunnitelman liitteineen. Tulisiko rikosseuraamusviraston luoda yhtenäiset ohjeet turvallisuussuunnitelmien tekemiselle? Yleisiä ohjeita löytyy internetistä, ja usein valmiiksi annettu ei vaadi itsenäistä ajattelua ja riskiajattelun kehittämistä. Hyvinä käytänteinä haastatteluissa mainittiin suunnitelmallinen käytännön harjoittelu yhteistyössä paikallisten pelastusviranomaisten kanssa. Joissain laitoksissa osa henkilökunnasta on aktiivisia VPK-laisia. Paloturvallisuutta parantavat aktiivinen, valveutunut henkilökunta, sekä toimiva tiedottaminen ja puutteiden raportointijärjestelmä. Rakenteellinen paloturvallisuus on laitoskohtaista ja arvion siitä tekee kunnan pelastusviranomainen ja palotarkastaja. Sprinklerijärjestelmä antaa helpotusta palo-osastoinnille. Toisissa laitoksissa ongelman muodostavatkin suuret palo-osastot, mikä ilmenee turvallisuusselvityksistä. Laitoskohtaisesti voidaan miettiä tuleeko panostus esimerkiksi savusukeltajakoulutukseen kannattavaksi. Jokainen laitos kuitenkin määrittää oman turvallisuuden tasonsa.

LIITE 2. Vaasan vankilan turvallisuus-suunnitelman sisällysluettelo

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	8
2	YLEINEN OSA	9
1.1	Suunnitelman tarkoitus, sisältö ja suunnittelua koskevat säädökset	9
1.2	Tiedot laitoksesta.....	10
a.	Perustiedot	10
b.	Laitoksen toiminta normaaliaikana	12
c.	Laitoksen toiminta poikkeusoloissa	12
d.	Riskikartoitus	12
e.	Ulkoiset uhkatekijät	13
f.	Sisäiset uhkatekijät.....	16
g.	Kunnan väestönsuojelun yleisjärjestelyt	20
h.	Kunnan pelastustoiminnan yleisjärjestelyt	21
i.	Poliisitoimen yhteystiedot.....	21
j.	Muut yhteistyötahot.....	22
k.	Eriytynyt osa.....	23
l.		
A	OHJEET VANKILATURVALLISUUTTA VAARANTAVIEN POIKKEUKSELLISTEN TILANTEIDEN VARALLE	23
1	Panttivankitilanne	24
2	Mellakka	25
3	Linnoittautuminen	26
4	Vankien välinen tappelu	27
5	Väkivaltaisuus kuljetuksen aikana	28
6	Vankivaunun kaappausuhka	29
7	Väkivaltaisuus vankivaunussa	30
8	Vangin sairaskohtaus vankivaunussa	32
9	Vangin sairaskohtaus virka-ajan ulkopuolella	33
10	Henkilökuntaan kohdistunut väkivalta tai sen uhka.....	35
11	Pommiuhka	36
12	Aseellinen ulkopuolinen hyökkäys	39
13	Vangin karkaaminen	40
14	Vangin karkaamisen yritys	41
15	Joukkopaon yritys.....	42
16	Äkillinen henkilöstövajaus	44
17	Vangin kuolema	45
18	Vankien lakko	46

B	PELASTUSSUUNNITELMA	48
m.	Varautumisvelvollisuus	48
n.	Tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäisy	48
o.	Pelastustoiminta	48
1.1	Palovaaralliset kohteet	48
1.2	Alkusammutus	49
1.3	Palohälytysjärjestelmä	49
1.4	Lämmitys	49
1.5	Hälytysohjeet	49
1.6	Henkilökunnan toiminta hälytystilanteessa	50
1.7	Palokunnan opastaminen	51
1.8	Sammutus- ja pelastussuunnitelma tulipalon sattuessa.....	52
1.9	Muuta tulipalon sattuessa huomioitavaa	53
p.	Eryityisesti tarkastettavat kohteet	55
q.	Kartat	56
12.12	Raivaukset	56
12.13	Jälkisammutus	56
12.14	Jälkivartiointi	56
12.15	Vankien vartiointi tulipalon ja sen jälkeisenä aikana	56
r.	Väestönsuojelu	57
1.1	Tiedot laitoksesta ja suunnitelman perusteet.....	57
1.2	Suojeluorganisaatio ja -henkilöstö	58
1.3	Suojelumateriaali	66
1.4	Valvontatoiminta	67
1.5	Hälytystoiminta	68
1.6	Siirtyminen väestönsuojaan	68
1.7	Säännöstely	69
1.8	Ulkopuolinen apu	69
1.9	Tiedotussuunnitelma	69
1.10	Koulutussuunnitelma	70

C VALMIUSSUUNNITELMA

Kokonaisuudessaan vain laitoksen johdon tietoon, vain tarvittavilta osin muun henkilöstön tietoon.

1	Suunnitelman perusteet ja veloitteet	71
1.1	Varautumisvelvollisuus	71
1.2	Välttämättömien tehtävien turvaaminen	71
1.3	Poikkeusolojen määrittely	73
1.1.1	Aseellinen hyökkäys ja sota sekä sodan jälkitila	73
1.1.2	Alueellisen koskemattomuuden vakava loukkaus ja sodan uhka	74

1.1.3	Vieraiden valtioiden välinen sota tai sodanuhka	74
s.	Taloudellinen kriisi	74
t.	Suuronnettomuus	75
u.	Toiminta poikkeusoloissa	76
v.	Aseellinen hyökkäys ja sota sekä sodan jälkitila.....	76
2.2.2	Alueellisen koskemattomuuden vakava loukkaus ja sodan uhka	76
2.2.3	Vieraiden valtioiden välinen sota ja sodanuhka	77
2.2.4	Taloudellinen kriisi	78
2.2.5	Suuronnettomuus	79
w.	Organisaatio ja johtosuhteet	89
x.	Henkilökunnan käyttö ja varaaminen	91
y.	Materiaalin käyttö ja varaaminen	91
z.	Yhteistoiminta	94
aa.	Hälytys- ja valvontatoiminta	95
bb.	Tietoliikenneyhteydet	96
8	Suojaamistoiminta	96
9	Siirtyminen	97
10	Koulutus ja tiedottaminen	103
11	Siirtyminen poikkeusolojen toimintaan	104

LIITTEET

1.	Asunto- ja työtilojen toimintaohje tulipalon sattuessa	107
2.	Henkilökunnan toimintaohje tulipalon sattuessa	109
3.	Väestönsuojan kunnostusohje	111
4.	Jauhesammuttimien sijoituspaikat	113
5.	Asetuksen 635/68 mukaisesti asevelvollisuudesta vapautetut vankilan virkamiehet	115
6.	Rakennusten pohjakartat kerroksittain	116

LIITE 3. Valtioneuvoston asetus vankeudesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty oikeusministeriön esittelystä, säädetään 23 päivänä syyskuuta 2005 annetun vankeuslain (767/2005) ja henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetun lain (422/2002) 28 §:n nojalla: Annettu Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2006.

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan vankeuden täytäntöönpanoon.

Asetusta sovelletaan myös sotilasoikeudenkäyntiasiassa tuomittuun sellaisen arestirangaistuksen täytäntöönpanoon, joka 3 momentin mukaan pannaan täytäntöön yhdessä 1 momentissa tarkoitetun seuraamuksen kanssa.

2 §

Täytäntöönpanoviranomaiset

Edellä 1 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun seuraamuksen täytäntöönpanosta vastaavat Rikosseuraamusvirasto ja paikallisviranomaisena aluevankila sekä ulosottomies.

2 luku

Täytäntöönpanon aloittaminen

3 §

Täytäntöönpanokirja

Tuomioistuimen tuomitseman seuraamuksen täytäntöönpanokirjana on päätösilmoitustiedot sisältävä tuloste tuomiolauselmajärjestelmästä. Korkeimman oikeuden tuomitseman seuraamuksen täytäntöönpanokirja on jäljennös päätöksestä. Suomeen muusta maasta täytäntöön pantavaksi siirretyyn vankeusrangaistuksen täytäntöönpanokirjana on oikeusministeriön tai Rikosseuraamusviraston päätös.

Kun tuomioistuin asian ratkaistessaan määrää tuomitun vangittavaksi tai pidettäväksi vangittuna, tuomioistuimen on merkittävä 20 §:ssä tarkoitettuun vankipassiin tai päätösilmoitukseen vangitsemista, vangittuna pitämistä ja vankilaan passittamista koskevat tiedot sekä päätöksen täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot. Tällainen vankipassi tai päätösilmoitus toimii väliaikaisena täytäntöönpanokirjana.

4 §

Rikosseuraamusviraston tehtävät

Rikosseuraamusviraston on selvitettävä tuomion täytäntöönpanokelpoisuus.

Jos tuomittu vangitaan hovioikeudessa poissaolevana, Rikosseuraamusviraston on annettava etsintäkuulutus, jonka mukaan tuomittu on toimitettava tavattaessa rangaistustaan suorittamaan.

5 §

Täytäntöönpanoasiakirjat

Täytäntöönpanomääräys, täytäntöönpanokirja ja muut tarpeelliset asiakirjat lähetetään aluevankilaan, jos tuomittu on vankilassa, ja muutoin sille ulosottomiehelle, jonka toimialueella tuomittu asuu tai oleskelee. Jos tuomitulla ei ole kotikuntaa tai asuinkuntaa Suomessa, täytäntöönpanoasiakirjat voidaan lähettää sille ulosottomiehelle, jonka toimialueella rangaistuksen tuominnut tuomioistuin sijaitsee.

Täytäntöönpanoasiakirjat voidaan lähettää myös teknisen käyttöyhteyden välityksellä vastaanottajan tietojärjestelmään. Tässä tapauksessa asiakirja voidaan allekirjoittaa sähköisesti.

6 §

Täytäntöönpanon lykkääminen

Rangaistuksen täytäntöönpanoa ei saa lykätä, jos tuomittu on jo aloittanut rangaistuksen suorittamisen.

7 §

Ulosottomiehen tehtävät

Ulosottomiehen on annettava vankeusrangaistukseen tuomitulle kehoitus saapua kihlakunnanvirastoon ulosottomiehen asettamaan määräpäivään mennessä. Jos tuomitun asuinkunta on muuttunut, ulosottomiehen on siirrettävä täytäntöönpanoasiakirjat toimivaltaiselle ulosottomiehelle. Siirrosta on ilmoitettava Rikosseuraamusvirastolle.

Jos tuomittua ei tavata eikä hänen olinpaikkaansa ole voitu saada selville, taikka jos tuomittu ilmeisesti pakoilee täytäntöönpanoa, ulosottomiehen on palautettava täytäntöönpanoasiakirjat Rikosseuraamusvirastolle.

Ulosottomies selvittää vankeuslain (767/2005) 4 luvun 8 ja 9 §:ssä tarkoitettujen sijoittamisperusteiden olemassaolon ja kuulee tuomittua sijoituksesta sekä lähettää täytäntöönpanoasiakirjat ja lausuntonsa tuomitun kotipaikan aluevankilan sijoittajyksikköön vankilan määräämistä varten. Sakon muutorangaistusta suorittava vanki voidaan kuitenkin passittaa suoraan tähän tarkoitukseen varattuun vankilaan.

Asiakirjat voidaan lähettää myös teknisen käyttöyhteyden välityksellä vastaanottajan tietojärjestelmään. Tässä tapauksessa asiakirja voidaan allekirjoittaa sähköisesti.

Aluevankiloiden toimialueista säädetään rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (84/2006).

8 §

Aluevankilan sijoittajayksikön tehtävät

Jos sijoittajayksikkö katsoo, että tuomittu voi aloittaa rangaistuksensa suorittamisen saapumatta sijoittajayksikköön, sijoittajayksikkö valmistelee rangaistusajan suunnitelman, josta säädetään 18 §:n 2 momentissa. Sijoittajayksikkö ilmoittaa ulosottomiehelle, mihin vankilaan tuomittu on toimitettava tai määrättävä ilmoittautumaan.

Jos sijoittajayksikkö katsoo, että tuomitun on ilmoitauduttava aluevankilan sijoittajayksikössä tai hänet on toimitettava sinne, sijoittajayksikön on ilmoitettava päätöksestään ulosottomiehelle.

Sijoittajayksikkö voi tehdä 1 ja 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen suoraan tuomitulle, jos tuomitun osoite on tiedossa eikä ilmoittamiselle ole muita esteitä. Ilmoitukseen on tällöin liitettävä 9 §:ssä tarkoitettu passitus ja matkaliput. Ilmoituksesta on annettava tieto ulosottomiehelle.

9 §

Passitus vankilaan

Jos sijoittajayksikkö ei ole 8 §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla tehnyt ilmoitusta suoraan tuomitulle, ulosottomiehen on kutsuttava tuomittu luokseen passituksen ja matkalippujen antamista varten.

Jos tuomittu ei noudata kutsua, ulosottomiehen on pyydettävä poliisilta virka-apua tuomitun toimittamiseksi heti vankilaan.

10 §

Vankilaan toimittaminen ja ilmoittautuminen

Tuomittu on toimitettava vankilaan, jossa aluevankilan sijoittajayksikkö sijaitsee tai aluevankilan sijoittajayksikön määräämään vankilaan. Tuomittu saa itse ilmoittautua sijoittajayksikköön tai vankilaan, jos ei ole syytä olettaa, että hän laiminlyö ilmoittautumisen. Tällöin ulosottomiehen on annettava asiasta tieto sijoittajayksikölle.

11 §

Täytäntöönpanon vältteleminen

Jos tuomittu ei noudata 7 tai 8 §:ssä tarkoitettua määräystä tai muutoin välttelee täytäntöönpanoa, aluevankilan sijoittajayksikön on palautettava täytäntöönpanoasiakirjat Rikosseuraamusvirastolle etsintäkuulutuksen tekemistä varten.

12 §

Aluevankilan tehtävät

Aluevankilan täytäntöönpanosta vastaavan virkamiehen on pantava rangaistus täytäntöön viipymättä täytäntöönpanokirjan mukaisesti.

Tuomion täytäntöönpanon aloittamisesta on ilmoitettava Rikosseuraamusvirastolle ja 1 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksessa joukko-osaston komentajalle tai pääesikunnalle. Rajavartiolaitoksen palvelussa olevan osalta ilmoitus tehdään rajavartiolaitoksen esikunnalle.

13 §

Täytäntöönpanotiedot

Vankilaan otetuista tallennetaan täytäntöönpanorekisteriin henkilötiedot, täytäntöönpanotiedot, tuomiotiedot, rangaistusaikalaskelma, saapumista, sijoittamista ja siirtoa koskevat tiedot, vapauttamistiedot, poistumisluvista ja vankilan ulkopuoliseen toimintaan osallistumisesta kertyvät tiedot sekä muut vankeusrangaistuksen täytäntöönpanoa koskevat tarpeelliset tiedot. Täytäntöönpanorekisterin tuloste on vangin nimilehti.

14 §

Lainvoimaa vailla olevan tuomion täytäntöönpano

Jos tuomittu suostuu vankeuslain 2 luvun 2 §:ssä tarkoitetulla tavalla täytäntöönpanoon, vaikka tuomio ei ole saanut lainvoimaa, ilmoitus suostumuksesta tulee tehdä esteettömän todistajan läsnä ollessa täytäntöönpanosta vastaavalle virkamiehelle tai muulle aluevankilan työjärjestyksessä määrätyle virkamiehelle.

Tuomitun tyytymisestä tuomioon ja tuomitun mahdollisesta vapauttamisesta vankilasta ennen kuin asia on ratkaistu muutoksenhakutuomioistuimessa, on ilmoitettava sille tuomioistuimelle, jossa asia on vireillä. Lisäksi tyytymisestä tuomioon on ilmoitettava tuomitun asiamiehelle.

15 §

Todistus sakon, sakon muuntorangaistuksen tai arestirangaistuksen suorittamisesta

Sakon muuntorangaistusta suorittamaan tulevalle on selvitettävä hänen oikeutensa sakon maksamiseen viiden arkipäivän kuluessa. Ellei maksetun sakkorangaistuksen lisäksi täytäntöönpanavana ole muuta rangaistusta eikä tuomittu ole vangittuna muusta syystä, vanki on vapautettava heti sakon maksamisen jälkeen.

Jos tuomittu maksaa sakkonsa, hänelle on annettava maksutodistus. Sakon suorittamisesta muuntorangaistuksena on annettava todistus. Arestirangaistuksen suorittamisesta on annettava todistus.

3 luku

Rangaistusajan laskeminen

16 §

Vankilassaoloaika

Vankilassaoloajaksi luetaan vangin rangaistusaika vapautumiseen saakka vapautumispäivä mukaan lukien. Vankilassaoloajaksi luetaan myös tuomioistuimen rikoslain (39/1889) 6 luvun 13 §:n nojalla rangaistuksesta tekemä vähennys sekä elinkautista rangaistusta suorittavalla se aika, jonka tämä on ollut vangittuna tai muuten vapautensa menettäneenä ennen rangaistuksen suorittamisen aloittamista.

4 luku

Saapuminen vankilaan ja rangaistusajan suunnitelma

17 §

Tulotarkastuksen kirjaaminen

Tulotarkastuksesta tehtävään asiakirjaan merkitään:

- 1) tarkastuksen ajankohta, tarkastuksen toimittaja ja todistaja;
- 2) tarkastettavan henkilötiedot;
- 3) tarkastettavasta otetut henkilötuntemerkit; sekä
- 4) tulotarkastuksessa mahdollisesti löydetyt luvattomat aineet ja esineet.

Tulotarkastuksessa laaditaan vankeuslain 9 luvun 2 §:ssä tarkoitettu omaisuusluettelo.

18 §

Rangaistusajan suunnitelman sisältö

Rangaistusajan suunnitelma laaditaan Rikosseuraamusviraston vahvistamalle lomakkeelle. Suunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon:

- 1) vangin aikaisempi rikollisuus, vangin tekemän rikoksen tai tekemien rikosten laatu ja tuomitun rangaistuksen pituus;
- 2) vangin sosiaaliset olosuhteet, yksilölliset tarpeet ja voimavarat;
- 3) arvio vangin työ- ja toimintakyvystä;
- 4) tekijät, jotka lisäävät todennäköisyyttä syyllistyä uusiin rikoksiin;
- 5) tekijät, joilla todennäköisyyttä syyllistyä uusiin rikoksiin voidaan vähentää; sekä
- 6) turvallisuuteen vaikuttavat tekijät.

Rangaistusajan suunnitelma sisältää:

- 1) vankeusajan keskeiset tavoitteet;

- 2) tietoja osallistumisvelvollisuuteen sisältyvän toiminnan laadusta, sisällöstä ja vaativuustasosta;
- 3) turvallisuusjärjestelyille asetettavat vaatimukset;
- 4) tiedon sijoitusvankilasta;
- 5) suunnitelman mahdollisen poistumisluvan ajankohdasta ja edellytyksistä;
- 6) suunnitelman mahdollisen valvotun koevapauden ajankohdasta ja edellytyksistä; sekä
- 7) vapauttamissuunnitelman ja valvontaan määrättävän osalta lisäksi valvontasuunnitelman.

Edellä 8 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa suunnitelma sisältää ainakin päätöksen vankilasta, johon tuomitun on saavuttava tai johon hänet on toimitettava, rangaistuksen suorittamisen aloittamispäivästä sekä tietoja osallistumisvelvollisuuden täyttämisestä sekä mahdolliseen koevapauteen ja ehdonalaiseen vapauttamiseen liittyvistä asioista.

19 §

Rangaistusajan suunnitelman laatiminen, toteuttaminen ja seuranta

Rangaistusajan suunnitelman laatii sijoittajayksikkö. Suunnitelman täytäntöönpanosta ja tarkentamisesta vastaa sijoitusvankila. Sijoitusvankila huolehtii myös niistä valmisteluista, joita vangin päästäminen valvottuun koevapauteen tai ehdonalaiseen vapauteen edellyttävät.

Rangaistusajan suunnitelman tavoitteiden toteutumista on vankilassa seurattava ja se on otettava tarkasteltavaksi vähintään kolme kertaa vuodessa.

Jos täytäntöönpanossa todetaan välttämättömäksi poiketa rangaistusajan suunnitelmassa vahvistetuista tavoitteista, vankilan on tehtävä sijoittajayksikölle esitys suunnitelman muuttamisesta. Samoin on meneteltävä, jos suunnitelman noudattaminen edellyttää vangin siirtämistä toiseen vankilaan, jollei sijoittajayksikkö ole siirtänyt toimivaltaa asiassa vankilalle.

20 §

Vankipassi

Vangin kuljetuksesta päättävän viranomaisen on laadittava vangin kuljetuksesta vankipassi, joka sisältää:

- 1) vangin nimen, syntymäajan, henkilötunnuksen tai teknisen henkilötunnisteen;
- 2) vapaudenmenetyksen perusteen;
- 3) kuljetuksen määränpään;
- 4) kuljetuksen tarkoituksen;
- 5) kuljetuksen aikana huomioon otettavat turvallisuustekijät; ja
- 6) päiväyksen ja tiedot passituksen antajasta.

Tuomioistuimen tulee käsittelystään laatia vankia koskeva vankipassi, kun vanki on kutsusta toimitettu tuomioistuimeen. Vankipassiin on merkittävä vangitsemista, vangittuna pitämistä ja vankilaan passitusta koskevat tiedot sekä muut tiedot, jotka ovat tarpeen ratkaisun täytäntöönpanoa varten.

Rikosasiassa vankipassiin on merkittävä, onko syytetty tuomittu rangaistukseen. Jos syyte on hylätty tai syytettyä ei ole tuomittu rangaistukseen, vankipassiin on merkittävä teko, josta hänelle on vaadittu rangaistusta tai joka on luettu hänelle syyksi, Jos vanki on tuomittu rangaistukseen, vankipassiin on merkittävä rikos, josta rangaistus on tuomittu sekä rangaistusseuraamukset.

5 luku

Toimintaan sijoittaminen ja työ- ja toiminta-aika

21 §

Toimintaan sijoittaminen

Vanki on sijoitettava rangaistusajan suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi toimintaan siten, että vangin yksilölliset tarpeet ja vankilan käytettävissä olevat voimavarat otetaan huomioon.

Toimintaan sijoittamispäätöksessä määritellään toiminta, johon vanki sijoitetaan, päivittäinen toiminta-aika ja toimintarahen tai avolaitospalkan perusteet.

Vankeuslain 8 luvun 2 §:ssä tarkoitetusta osallistumisvelvollisuudesta vapauttamisesta tehdään kirjallinen päätös.

22 §

Vankien työ- ja toiminta-aika

Ammattityössä avolaitoksissa sovelletaan yleistä työaikalainsäädäntöä.

Muussa toiminnassa säännönmukainen toiminta- tai työaika on enintään kahdeksan tuntia vuorokaudessa ja enintään 35 tuntia viikossa

Vangeille on annettava tunnin mittainen tai erityisestä syystä lyhyempi lepotauko ruokailua varten. Lepoaikaa ei lueta toiminta-ajaksi.

Ylitöiden määräytymisessä ja niiden korvaamisen perusteissa noudatetaan yleistä työaikalainsäädäntöä soveltuvin osin.

23 §

Siviilityön ehdot

Lupa siviilityöhön annetaan määräajaksi tai toistaiseksi. Siviilityön ehdot on annettava vangille kirjallisesti. Niissä on määrättävä:

1) päivittäinen lähtöaika vankilasta ja vankilaan paluu-aika;

- 2) kulkuväline ja kulkureitti;
- 3) työn sisältö ja työskentelypaikka;
- 4) luvan valvontatapa ja muut vankilan ulkopuolella liikkumista ja yhteydenpitoa koskevat ehdot;
- 5) työpaikan yhdyshenkilö;
- 6) ruoka- ja ylläpitokorvauksen periminen; sekä
- 7) vangin velvollisuus esittää palkkatiedot.

Vankilan on valvottava siviilityön ehtojen noudattamista riittäväällä tavalla.

Siviilityön ehdot ja tieto vankilan valvontavastuusta annetaan tiedoksi työnantajalle.

24 §

Sijoitussopimus

Sijoitus vankilan ulkopuoliseen laitokseen perustuu vankilan, sijoituspaikan ja vangin tekemään kirjalliseen sijoitussopimukseen. Sijoitussopimuksessa on määrättävä:

- 1) sijoituksen tavoitteet;
- 2) sijoitusajankohta;
- 3) toiminnan sisältö sijoituspaikassa;
- 4) vangille asetettavat ehdot;
- 5) seuraamukset ehtojen rikkomisesta;
- 6) yhteydenpito vankilan, sijoituspaikan ja vangin koti- tai asuinkunnan välillä;
- 7) toimenpiteet sijoituksen päättyessä tai sijoituksen keskeytyessä tai purkautuessa; sekä
- 8) muut yhteydenpitoa ja valvontaa koskevat tarpeelliset tiedot.

Sopimus sisältää myös vangin sitoutumisen tavoitteelliseen toimintaan sijoituspaikassa.

Sijoitussopimus tehdään määräajaksi, joka ei ilman vangin olosuhteista johtuvaa tai muuta vastaavaa erityistä syytä saa olla alle 14 vuorokautta eikä yli kuusi kuukautta. Sijoituspaikasta ja ehdonalaisen vapauttamisen jälkeisistä tarpeellisista toimista sovitaan vangin asuin- tai kotikunnan kanssa.

Sijoituspaikan tulee olla valtion, kunnan, kuntayhtymän tai muun julkisyhteisön ylläpitämä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottava yksikkö taikka vastaava yksityinen yksikkö, jonka toiminta on järjestetty yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetun lain (603/1996) tai yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990) mukaisesti, taikka yksikkö, jota ylläpitää rikosseuraamusalalla toimiva yhdistys tai säätiö, jonka Rikosseuraamusvirasto on hyväksynyt sijoituspaikaksi.

25 §

Opintoluvan ehdot

Opintolupa myönnetään määräajaksi tai toistaiseksi. Opintoluvan ehdot on annettava vangille kirjallisesti. Niissä on määrättävä:

- 1) vankilasta lähtöaika ja vankilaan paluu-aika;
- 2) kulkuväline ja kulkureitti;
- 3) opiskelupaikka;
- 4) opintoluvan valvontatapa ja muut vankilan ulkopuolella liikkumista ja yhteydenpitoa koskevat ehdot;
- 5) opiskelupaikan yhdyshenkilö;
- 6) selvitys opintotuesta; sekä
- 7) ruoka- ja ylläpitokorvauksen periminen.

26 §

Valvotun ulkopuolisen toiminnan ehdot

Lupa valvottuun ulkopuoliseen toimintaan annetaan määräajaksi tai toistaiseksi. Lupa voidaan antaa sijoitusvankilan ulkopuolella järjestettävään tilaisuuteen tai muuhun toimintaan kuin työhön tai koulutukseen osallistumiseen. Jos toiminta täyttää vängin osallistumisvelvollisuuden, lupaehdoissa tulee määrätä toiminnan ajalta maksettava toimintarahaa.

Toiminnan lupaehdot annetaan vangille kirjallisina. Lupaehdoissa määrätään tilaisuuteen osallistumisen tai toiminnan sisältö, kulkureitti sekä mahdolliset yhteydenpitoa koskevat ehdot.

27 §

Osallistumisvelvollisuudesta vapauttaminen määräajaksi

Vangille, joka on osallistunut toimintaan säännöllisesti vähintään kuuden kuukauden ajan, voidaan myöntää vapautusta osallistumisvelvollisuudesta kaksi arkipäivää kultakin osallistumiskuukaudelta. Osallistumisvelvollisuudesta vapauttaminen voidaan ajoittaa vankilan toimintojen järjestämisen kannalta soveltuvaan aikaan. Osallistumisvelvollisuudesta vapauttaminen voidaan järjestää useammassa jaksossa.

6 luku

Vängin omaisuus ja tulot

28 §

Vängin haltuun annettava omaisuus

Vängin haltuun annettava omaisuus voidaan tarkastaa. Vängin haltuun annettavien vängin henkilökohtaisten käyttöesineiden on sovelluttava säilytettäväksi

asuinhuoneessa. Käyttöesineiden määrän kohtuullisuutta arvioitaessa otetaan huomioon vankilan tai vankilaosaston olosuhteet ja valvonnan aste, asuinhuoneen koko, säilytystilat, paloturvallisuus ja tilojen tarkastamisen asettamat vaatimukset.

Kun hallussa pidettävän omaisuuden määrää rajoitetaan, vangille on annettava tilaisuus valita hallussaan pitämänsä esineet.

Muutoin vangin haltuun annettavan omaisuuden laadussa ja määrässä noudatetaan, mitä vankilan järjestyssäännössä määrätään.

29 §

Sähkölaitteiden tarkastaminen

Vangin haltuun annettavat sähkölaitteet on annettava asianmukaisen koulutuksen saaneen henkilön tarkastettaviksi. Laitteet tarkastetaan vangin kustannuksella. Tarkastusmaksun tulee olla kohtuullinen.

Tarkastettu laite on sinetöitävä siten, ettei sitä voida sinettiä murtamatta tai poistamatta avata. Vangin kustannuksella uusi tarkastus saadaan suorittaa ainoastaan, jos sinetti on ilman henkilökunnan antamaa lupaa poistettu tai rikottu.

30 §

Omaisuus kuljetuksen aikana

Vanginkuljetukseen voidaan ottaa Rikosseuraamusviraston ohjeessa vahvistettu määrä omaisuutta.

Vanki ei saa kuljetuksen aikana ottaa vastaan omaisuutta ilman vankeinhoitoviranomaisen lupaa.

31 §

Käyttöesineiden hankkiminen

Jos vanki haluaa hankkia vankilan ulkopuolelta käyttöesineitä tai muita tarvikkeita, hänen on ennen niiden hankkimista varmistauduttava siitä, että esineet tai tarvikkeet voidaan antaa hänelle hallussa pidettäväksi tai ottaa vankilassa säilytettäväksi.

32 §

Toimintarahen määräytyminen

Palkka ja toimintaraha maksetaan työhön ja muuhun toimintaan käytettyjen tuntien mukaan. Toimintaan sijoitettaessa määritetään vangin toiminta-aika. Muulta 22 §:ssä tarkoitettulta säännönmukaiselta työ- ja toiminta-ajalta maksetaan käyttöraha.

Toimintaraha maksetaan vankeuslain 9 luvun 6 §:ssä tarkoitettujen perusteiden mukaan siten, että toimintaraha on ensimmäisessä luokassa 0,70 euroa tunnilta, toisessa luokassa 0,90 euroa tunnilta ja kolmannessa luokassa 1,20 euroa tunnilta.

Urakkatyöstä toimintaraha voidaan maksaa myös työsuoritukseen perustuen. Tällöin on ennen työn aloittamista sovittava työsuorituksen yksikköarvoista.

33 §

Palkan määräytyminen

Avolaitosten ammattityöstä maksettava käypä palkka on vähintään palkan ulosmittauksessa noudatettavan suojaosuuden suuruinen. Palkka on ensimmäisessä palkkaluokassa 3,70 euroa tunnilta, toisessa 4,10 euroa tunnilta, kolmannessa 4,50 euroa tunnilta, neljännessä 6,00 euroa tunnilta, viidennessä 6,70 euroa tunnilta ja kuudennessa palkkaluokassa 7,30 euroa tunnilta. Ammattityöhön perehdyttävän jakson ajalta voidaan maksaa toimintarahaa.

Kun vankityötä tehdään vankeinhoitoviranomaisten valvonnassa muun kuin vankeinhoitolaitoksen lukuun, palkka maksetaan vähintään neljännen palkkaluokan mukaisena.

34 §

Käyttörahan määräytyminen

Säännönmukaisena työ- ja toiminta-aikana vangille maksetaan käyttörahaa 0,30 euroa tunnilta silloin, kun hän ei osallistu toimintaan. Jos vanki ei omasta syystään osallistu toimintaan, käyttörahaa maksetaan vastaavasti 0,15 euroa tunnilta. Käyttörahaa maksetaan siitä päivästä alkaen, jona vanki on kirjallisen täytäntöönpanomääräyksen perusteella otettu vankilaan.

35 §

Työkyvyttömyysajan käyttöraha ja toimintarahaa

Työkyvyttömyysajalta maksetaan käyttörahaa 0,30 euroa tunnilta kolmen ensimmäisen päivän työ- tai toiminta-ajalta. Tämän jälkeen vangille maksetaan käyttörahana 70 prosenttia sen toimintarahaluokan toimintarahasta, jota vanki sai ennen työkyvyttömyyttä. Työtapaturmaan joutuneelle vangille maksetaan käyttörahana kuitenkin heti tapaturman jälkeen 70 prosenttia sen toimintarahaluokan toimintarahasta, jota hän sai ennen työtapaturmaa.

Palkkaa saaneelle vangille työkyvyttömyysajan käyttöraha maksetaan kolmannen toimintarahaluokan mukaisena. Työsuorituksen perusteella toimintarahaa saaneelle vangille työkyvyttömyysajan käyttörahana maksetaan enintään 70 prosenttia kolmannen toimintarahaluokan toimintarahasta.

36 §

Toimintarahaa määräaikaisen osallistumisvelvollisuudesta vapauttamisen aikana

Edellä 27 §:n mukaisen määräaikaisen osallistumisvelvollisuudesta vapauttamisen ajalta maksetaan toimintarahaa sen toimintarahaluokan mukaan, jota vanki sai ennen vapauttamista.

Palkkaa saaneelle vangille maksetaan osallistumisvelvollisuudesta vapauttamisen ajalta toimintarahaa kolmannen toimintarahaluokan mukaisena. Työsuorituksen perusteella toimintarahaa saaneelle vangille maksetaan vapauttamisajalta toimintarahaa 70 prosenttia kolmannen toimintarahaluokan toimintarahasta.

37 §

Ruoka- ja ylläpitokorvaus

Palkasta pidätettävä ruoka- ja ylläpitokorvaus on 1,60 euroa tehdyltä työtunnilta. Ylityötunneilta ei ruoka- ja ylläpitokorvausta peritä. Pidätykset suoritetaan ennen palkanmaksua suoraan vangin tilistä.

Tuottavaa omaa työtä tai muuta kuin työharjoitteluna tehtyä siviilityötä tekevältä peritään 9,90 euroa ruoka- ja ylläpitokorvausta kultakin vankilassaolopäivältä.

Vangilta, jolle ulkopuolinen viranomainen maksaa toimintaan osallistumisesta tukea, peritään ruoka- ja ylläpitokorvaus siten kuin 2 momentissa säädetään. Ruoka- ja ylläpitokorvausta ei kuitenkaan peritä siltä osin kuin vangin käyttöön opiskelusta tai muusta toiminnasta välttämättä aiheutuneiden kustannusten maksamisen jälkeen jäisi vähemmän kuin kolmannen toimintarahaluokan suuruinen määrä.

38 §

Ruokakorvausten perimättä jättäminen

Jos laitoksen ulkopuoliseen toimintaan osallistuvalla vangilla ei ole mahdollisuutta osallistua kaikkeen laitoksen päivittäiseen ruokailuun, käyttämättä jääneen aterian korvausta ei peritä. Perimättä jätettävä aamiaisen korvaus on 1,25 euroa, lounaan ja päivällisen korvaus kummastakin 2,25 euroa ja iltapalan korvaus 0,65 euroa.

Vankilassa, jossa vangit vastaavat ruokahuollosta omatoimisesti, jätetään korvausta perimättä 6,40 euroa kutakin päivää kohti, jona vankila ei tarjoa laitosruokaa. Jos vanki saa tällaisessa laitoksessa toimintarahaa, hänelle annetaan 6,40 euroa päivässä asuinosaostolla valmistettavien aterioiden raaka-aineiden hankintaan, jollei vankila hanki niitä. Vangin mukana olevaa pientä lasta varten annetaan lisäksi raaka-aineiden hankintaan puolet vangille annettavasta summasta.

7 luku

Yhteydet vankilan ulkopuolelle

39 §

Kirjeiden ja muiden postilähetysten tarkastaminen

Kirjeiden ja muiden postilähetysten tarkastamisella ei saa aiheuttaa vangille suurempaa haittaa kuin asianmukaisen tarkastuksen suorittamiseksi on välttämätöntä. Kirjeet ja muut postilähetykset on tarkastettava ja toimitettava eteenpäin niin pian kuin tarkastuksen viemä aika huomioon ottaen on mahdollista. Kirjeiden jakamisen ja postilaatikon tyhjentämisen ajankohdat on ilmoitettava vangeille. Vangeille on ilmoitettava vankilan postilokero-osoite.

Tarkastusta varten avattu kirje toimitetaan vangille uudelleen suljettuna.

40 §

Kirjaaminen ja ilmoitukset

Vangille saapuneen tai häneltä peräisin olevan suljetun kirjeen tai muun postilähetyksen avaamisesta on ilmoitettava vangille. Päätös avaamisesta on kirjattava. Avaamisen yhteydessä löydetyt esineet ja aineet on kirjattava.

Kirjeen, muun postilähetyksen tai viestin pidättämistä koskevassa päätöksessä on mainittava pidättämisen syy. Jos pidättämiseen on vankeuslain 12 luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu syy, päätös kirjataan henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa annetun lain (422/2002) 8 §:ssä tarkoitettuun turvallisuustietorekisteriin.

41 §

Valvontaviranomaiset

Vankien saatavilla tulee olla luettelo, josta käyvät ilmi vankilan tai sen henkilökunnan toimintaa valvovat viranomaiset sekä ihmisoikeuksien toteutumista valvovat toimielimet, joille vangeilla on kansainvälisten sopimusten mukaan valitus- tai kantelu-oikeus.

42 §

Puhelun kuuntelun kirjaaminen

Puheluista, joita kuunnellaan, kirjataan kuunneltavan vangin nimi, puhelinnumero, johon vanki on soittanut taikka josta vangille on soitettu, kuuntelua koskevan päätöksen tekijä sekä kuuntelemisen peruste.

43 §

Sähköinen viestintä

Ennen kuin vangille annetaan lupa käyttää sähköisiä viestimiä, hänelle on ilmoitettava, miten yhteydenpitoa valvotaan.

44 §

Tapaamiskielto ja sen sisältö

Tapaamiskieltoa koskevassa päätöksessä on mainittava tapaamiskieltoon asetettavan tapaajan nimi, kiellon peruste ja kesto, kiellon kohteena oleva vanki tai vangit, kiellossa tarkoitettu vankila tai vankilat sekä päätöksen tekijä.

Jos kielto koskee useampaa kuin yhtä vankilaa, kyseisten vankiloiden johtajille on mahdollisuuksien mukaan varattava mahdollisuus antaa lausuntonsa ennen tapaamiskielton antamista.

45 §

Poistumislupamenettely

Poistumislupaa koskeva hakemus perusteluineen on laadittava Rikosseuraamusviraston hyväksymälle lomakkeelle. Jos poistumislupaa haetaan tärkeästä tai erittäin tärkeästä syystä, vangin on annettava riittävä selvitys hakemuksensa tueksi. Vangin on jätettävä hakemuksensa käsiteltäväksi vankilan työjärjestyksessä määrätyle virkamiehelle hyvissä ajoin ennen haettavaa poistumisajankohtaa.

Poistumislupahakemukset on käsiteltävä viivytyksettä. Jos poistumisluvasta päättäminen on Rikosseuraamusviraston päätösvallassa, hakemus on vankilan lausunnon kanssa viivymättä toimitettava Rikosseuraamusvirastoon.

46 §

Poistumislupatodistus ja poistumisluvan ehdot

Poistumisluvan ehdot on annettava vangille kirjallisessa poistumislupatodistuksessa, johon merkitään:

- 1) poistumisluvan tarkoitus;
- 2) vankilasta lähtöaika ja vankilaan paluuaika;
- 3) oleskelupaikkakunta;
- 4) poistumisluvan valvontatapa ja muut vankilan ulkopuolella liikkumista ja yhteydenpitoa koskevat ehdot;
- 5) päihteettömyyttä koskevat ehdot;
- 6) muut vangin käyttäytymistä koskevat ehdot; sekä
- 7) seuraamukset ehtojen rikkomisesta.

47 §

Matka-aika

Poistumisluvan matka-aikaa laskettaessa otetaan huomioon poistumisluvan tarkoitus, käytettävät kulkuvälineet ja muut matkan kestoon vaikuttavat seikat.

48 §

Poistumislupamatkan kustannukset

Sen lisäksi, mitä vankeuslain 14 luvun 10 §:ssä säädetään, vangin poistumislupamatkan kustannukset maksetaan valtion varoista, jos lupa on myönnetty toiseen vankilaan matkustamista tai oikeudenkäyntiin osallistumista varten. Perusteltuna synnä poistumislupamatkan kustannusten maksamiseen valtion varoista voidaan pitää myös sitä, että poistumislupa on perusteltu rangaistusajan suunnitelman toteuttamiseksi.

Kustannukset maksetaan halvimman julkisen kulkuneuvon käyttämisestä aiheutuneiden kustannusten mukaisesti. Saattajan kustannukset maksetaan vain, jos saattajana on Vankeinhoitolaitoksen virkamies.

8 luku

Kurinpito, tarkastaminen ja valvonta

49 §

Järjestysrikkomusten selvittäminen

Epäilyllä järjestysrikkomuksesta on tehtävä Rikosseuraamusviraston vahvistaman kaavan mukainen ilmoitus turvallisuudesta vastaavalle virkamiehelle. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi tiedot ilmoituksen tekijästä, vankilasta, tapahtuma-ajasta, syylliseksi epäilyllä vangista ja tapahtumaan liittyvistä muista henkilöistä sekä selostus tapahtuneesta ja tapahtuman johdosta tehdyistä toimenpiteistä.

Järjestysrikkomuksen selvittämisestä tulee pitää Rikosseuraamusviraston vahvistaman kaavan mukaista pöytäkirjaa. Pöytäkirjaan merkitään vangin ja muun kuultavan henkilön henkilötiedot, tapahtuman yksilöintitiedot sekä mistä järjestysrikkomuksesta vankia epäillään, kuulemisaika ja -aika, kuulemisen toimittaja ja läsnä ollut todistaja sekä syylliseksi epäillyn vangin ja muun kuultavan kertomus ja muu esitetty näyttö. Järjestysrikkomuksesta tehty ilmoitus liitetään pöytäkirjaan. Kuulemisen toimittajan ja läsnä olleen todistajan on allekirjoitettava pöytäkirja. Kuultava allekirjoittaa kuulemisestaan laaditun pöytäkirjan.

50 §

Kurinpitoasian käsittely

Kurinpitoasian käsittelystä pidetään pöytäkirjaa, johon on merkittävä:

- 1) vangin henkilötiedot;
- 2) rikkomuksen laatu, tapahtumapaikka ja -aika;
- 3) tiedot asiassa esitetyistä selvityksistä ja viittaus rikkomuksen selvittämistä koskevaan pöytäkirjaan;
- 4) vangin lausunto;
- 5) mahdolliset muut lausunnot;
- 6) määrätty kurinpitorangaistus tai asiassa tehty muu päätös ja sen perustelut;
- 7) kurinpitorangaistuksesta mahdollisesti tehtävä vähennys; sekä
- 8) kurinpitorangaistuksen täytäntöönpanoaika ja -paikka.

Jos kurinpitorangaistusta ei määrätä, pöytäkirjaan merkitään 1 momentin 1–6 kohdassa tarkoitetut tiedot. Jos asia siirretään kurinpitorangaistuksen määräämisen sijasta poliisin tutkittavaksi, tästä on tehtävä pöytäkirjaan merkintä.

Pöytäkirjan allekirjoittavat vankilan johtaja, turvallisuudesta vastaava virkamies ja todistaja. Pöytäkirja oikaisuvaatimusosoituksineen on annettava vangille todisteellisesti tiedoksi.

51 §

Vangin henkilöntarkastuksen kirjaaminen

Vangin henkilöntarkastusta koskevaan pöytäkirjaan on merkittävä:

- 1) vangin henkilötiedot;
- 2) henkilöntarkastuksen peruste;
- 3) henkilöntarkastuksen aika ja tarkastuspaikka;
- 4) päätöksen tekijä ja hänen virka-asemansa;
- 5) henkilöntarkastuksen suorittaja;
- 6) todistaja, taikka jos todistajaa ei ole ollut, syy siihen;
- 7) tarkastuksessa tehdyt havainnot ja löydöt; sekä
- 8) haltuun otettu omaisuus.

Pöytäkirjan allekirjoittavat tarkastuksen suorittaja ja todistaja.

52 §

Erityistarkastusta koskevan päätöksen kirjaaminen

Erityistarkastuksen suorittamista koskevaan päätökseen on merkittävä tarkastettava vankila, osasto tai muu tila, tarkastuksen aika, tarkastuksen vastuuhenkilö, erityistarkastuksen peruste sekä päätöksen tekijä. Päätöslomakkeeseen kirjataan lisäksi ajankohta, jona erityistarkastuksen peruste on ilmoitettu vangille tai vangeille.

Erityistarkastuksessa tehdyistä henkilöntarkastuksista pidetään pöytäkirjaa, johon merkitään tarkastukseen osallistuneet virkamiehet, tarkastettujen vankien henkilötiedot, mahdollisesti löydetty luvattomat esineet ja aineet sekä niiden löytöpaikka. Pöytäkirjan allekirjoittavat kaksi tarkastukseen osallistunutta virkamiestä.

53 §

Henkilönkatsastusta koskevan päätöksen kirjaaminen

Henkilönkatsastuksen määräämistä koskevaan päätökseen on merkittävä vangin nimi, henkilönkatsastuksen peruste, henkilönkatsastuksen suorittamispaikka, päätöksen tekijä sekä ajankohta, jolloin henkilönkatsastuksen peruste on ilmoitettu vangille. Päätöksen tehnyt virkamies vahvistaa päätöksen allekirjoituksellaan.

Henkilönkatsastuksessa löytyneet aineet ja esineet on kirjattava.

54 §

Tapaajan henkilöntarkastuksen kirjaaminen

Tapaajan henkilöntarkastusta koskevaan pöytäkirjaan on merkittävä:

- 1) henkilöntarkastuksen kohteena olevan henkilön henkilötiedot;

- 2) henkilöntarkastuksen peruste;
- 3) henkilöntarkastuksen aika ja tarkastuspaikka;
- 4) päätöksen tekijä ja hänen virka-asemansa;
- 5) henkilöntarkastuksen suorittaja;
- 6) todistaja;
- 7) tarkastuksessa tehdyt havainnot ja löydöt; sekä
- 8) haltuun otettu omaisuus.

Pöytäkirjan allekirjoittavat tarkastuksen suorittaja ja todistaja.

55 §

Vankilan alueelta poistamisen kirjaaminen

Henkilön poistamista vankilan alueelta koskeva päätös on kirjattava. Päätökseen on merkittävä vankilan alueelta poistetun henkilön henkilötiedot, poistamisen peruste, poistamisen suorittaneet virkamiehet, toimenpiteen aika ja paikka sekä ajankohta, jolloin poistettavalle on ilmoitettu poistamisen peruste. Päätöksen tehnyt virkamies vahvistaa päätöksen allekirjoituksellaan.

56 §

Kiinniottamista ja säilöissäpitoa koskevien päätösten kirjaaminen

Henkilön kiinniottamista koskeva päätös on kirjattava. Päätökseen on merkittävä kiinniotetun henkilötiedot, toimenpiteen aika ja paikka, kiinniottamisen peruste, kiinni ottamisen suorittaneet virkamiehet sekä ajankohta, jona peruste on ilmoitettu kiinniotetulle. Päätökseen on lisäksi merkittävä, milloin kiinniottamisesta on ilmoitettu poliisille. Päätöksen tehnyt virkamies vahvistaa päätöksen allekirjoituksellaan.

Säilöissäpitoa koskevaan päätökseen kirjataan säilöissäpidettävän henkilötiedot, säilöissäpidon aika ja paikka sekä ajankohta, jona päätös säilöissäpidosta on ilmoitettu säilöissäpidettävälle. Päätökseen kirjataan lisäksi poliisin antamat ohjeet. Päätöksen tehnyt virkamies vahvistaa päätöksen allekirjoituksellaan.

Säilöissäpidon alkamisaika lasketaan kiinniottamisesta.

57 §

Voimankäyttö- ja sitomisvälineet

Voimankäyttövälineenä käytetään Vankeinhoitolaitoksen tähän tarkoitukseen varaamia välineitä. Voimankäyttövälineinä käytetään käsirautoja, henkilön sitomiseen tarkoitettua muovista sidettä, suojakilpeä, patukkaa tai teleskooppipatukkaa, kaasusumutinta, etälamautinta, pistoolia ja revolveria.

Sitomiseen tarkoitettuina välineinä käytetään käsirautoja ja henkilön sitomiseen tarkoitettua muovista sidettä.

Rikosseuraamusvirasto päättää Vankeinhoitolaitoksen virkamiesten käytössä olevien voimakäyttövälineiden tyypistä, määrästä ja aseissa käytettävistä patruunoista.

58 §

Ampuma-aseen kantaminen

Ampuma-asetta saa kantaa ainoastaan asianmukaisen koulutuksen saanut Vankeinhoitolaitoksen virkamies virantoimituksessa ja vankilan johtajan hyväksymässä aseenkäytön koulutuksessa.

Vankilan johtaja määrää ne virkatehtävät, joissa ampuma-asetta voidaan kantaa. Vankilassa vankien kanssa lähityötä tekevä virkamies ei saa kantaa ampuma-asetta, ellei tilanteen vaarallisuus sitä yksittäisessä tapauksessa vaadi.

Ampuma-asetta on kannettava lataamattomana turvakotelossa tai muussa aseiden kantamiseen tarkoitettussa varusteessa asun alla siten, ettei ase ole näkyvässä, jolleivät tehtävän luonne tai tilanteen vaarallisuus tai olosuhteet poikkeuksellisesti muuta edellytä.

Erityistä huolta on pidettävä siitä, ettei ampuma-ase joudu muun kuin 1 momentissa tarkoitettun henkilön haltuun.

59 §

Ampuma-aseiden säilyttäminen

Ampuma-aseet ja patruunat on säilytettävä lukitussa paikassa ja niistä tulee pitää vankilakohtaista luetteloa. Turvallisuudesta vastaavan virkamiehen on valvottava ampuma-aseiden säilyttämistä ja käyttöön antamista.

60 §

Sitomisen kirjaaminen

Vangin sitomisen peruste ja kesto on kirjattava. Jos sitominen tapahtuu vankeuslain 18 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla, kirjataan myös ajankohta, jona lääkäriä on kuultu. Päätöksen tehnyt ja päätöksen toimeenpannut virkamies vahvistavat päätöksen allekirjoituksellaan.

61 §

Tarkkailun kirjaaminen ja täytäntöönpano

Tarkkailuun sijoittamisesta on kirjattava:

- 1) vangin henkilötiedot;
- 2) tarkkailuun sijoittamisen peruste;
- 3) täytäntöönpanopaikka;
- 4) päätöksen tekijä ja hänen virka-asemansa;
- 5) valvontatapa;

- 6) tarkkailun alkamis- ja päättymisajankohta;
- 7) ajankohta, jolloin sijoittamisesta on tehty terveydenhuoltohenkilökunnalle ilmoitus;
- 8) ajankohta, jona lääkäri tai muu terveydenhuoltohenkilökuntaan kuuluva on tutkinut tarkkailuun sijoitetun terveydentilan; sekä
- 9) se, miten vangin terveydentilaa on seurattu.

Jos tarkkailua jatketaan, päätös jatkamisesta ja sen perusteet on kirjattava. Tarkkailuun sijoittamista ja sen jatkamista koskevan päätöksen tehnyt virkamies ja tarkkailun täytäntöönpanosta vastaava virkamies vahvistavat kirjaukset allekirjoituksellaan.

62 §

Eristämistarkkailu

Eristämistarkkailusta on kirjattava:

- 1) vangin henkilötiedot;
- 2) eristämistarkkailun peruste;
- 3) täytäntöönpanopaikka;
- 4) päätöksen tekijä ja hänen virka-asemansa;
- 5) valvontatapa;
- 6) eristämistarkkailun alkamis- ja päättymisajankohta;
- 7) ajankohta, jona sijoittamisesta on tehty terveydenhuoltohenkilökunnalle ilmoitus;
- 8) ajankohta, jona lääkäri tai muu terveydenhuoltohenkilökuntaan kuuluva on tutkinut tarkkailuun sijoitetun terveydentilan;
- 9) se, miten vangin terveydentilaa on seurattu; sekä
- 10) tehdyt havainnot tai löydöt.

Jos eristämistarkkailua jatketaan yli seitsemän vuorokautta, päätös ja sen perusteet sekä henkilönkatsastuksessa ilmenneet seikat on kirjattava.

Eristämistarkkailuun sijoittamista ja sen jatkamista koskevan päätöksen tehnyt virkamies ja tarkkailun täytäntöönpanosta vastaava virkamies vahvistavat kirjaukset allekirjoituksellaan.

63 §

Erillään pitäminen

Erillään pitämistä koskeva päätös tehdään kirjallisesti. Päätöksessä on mainittava:

- 1) vangin henkilötiedot;
- 2) erillään pitämisen peruste;
- 3) täytäntöönpanopaikka;

- 4) vangin lausunto; sekä
- 5) erillään pitämisen alkamis- ja päättymisajankohta.

Päätöksen tehnyt vankilan johtaja vahvistaa päätöksen allekirjoituksellaan.

Jos erillään pitämistä jatketaan, päätöksessä tulee mainita 1 momentissa tarkoitettut tiedot.

9 luku Muutoksenhaku

64 §

Päätöksen tiedoksianto ja oikaisuvaatimusosoitus

Päätöksen tehnyt virkamies on velvollinen antamaan vangille oikaisuvaatimusosoituksen. Oikaisuvaatimusosoituksessa on mainittava:

- 1) viranomainen, joka ratkaisee oikaisuvaatimuksen;
- 2) viranomainen, jolle oikaisuvaatimus on toimitettava; sekä
- 3) oikaisuvaatimusaika ja se, mistä se lasketaan.

Oikaisuvaatimusosoitus annetaan Rikosseuraamusviraston vahvistamalla lomakkeella. Päätös oikaisuvaatimusosoituksineen annetaan vangille tiedoksi todisteellisesti. Tapaamiskieltoa koskevan päätöksen tiedoksiannossa tapaajalle noudatetaan, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään.

65 §

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimus osoitetaan sen aluevankilan johtajalle, jonka alueella päätös on tehty. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon oikaisua haetaan;
- 2) miltä osin oikaisua vaaditaan ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan; sekä
- 3) perusteet, joilla oikaisua vaaditaan.

66 §

Oikaisuvaatimuksen liitteet ja toimittaminen aluevankilaan

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä:

- 1) päätös, johon oikaisua haetaan alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- 2) todistus siitä, milloin päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys oikaisuvaatimusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
- 3) asiakirjat, joihin vanki vetoaa oikaisuvaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Vangin tekemä oikaisuvaatimus on toimitettava aluevankilan johtajalle.

67 §

Muutoksenhaun vaikutus täytäntöönpanoon

Jos aluevankilan johtaja oikaisuvaatimuksen tai hallinto-oikeus valituksen perusteella päättää, että vankeuslain 20 luvun 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu täytäntöönpanon lykkäystä koskeva muutoksenhaku keskeyttää täytäntöönpanon, aluevankilan johtajan tai hallinto-oikeuden on viipymättä ilmoitettava asiasta Rikosseuraamusvirastolle.

68 §

Oikaisuvaatimuksen käsittely

Aluevankilan johtaja ratkaisee oikaisuvaatimuksen esittelystä. Ennen ratkaisun tekemistä päätöksen tehneelle virkamiehelle on annettava tilaisuus antaa lausuntonsa asiassa. Päätös tehdään kirjallisesti.

69 §

Oikaisua koskevan päätöksen tiedoksianto

Oikaisua koskeva päätös annetaan vangille tiedoksi todisteellisesti.

10 luku

Valvottu koevapaus

70 §

Valvotun koevapauden valmistelu

Sijoitusvankila arvioi hyvissä ajoin ennen vangin mahdollista valvottuun koevapauteen päästämistä valvotun koevapauden edellytysten täyttymistä. Erityisesti on arvioitava vangin kykyä noudattaa hänelle asetettavia, toimintaa, yhteydenpitoa, päihteettömyyttä ja vankilan ulkopuolella liikkumista koskevia määräyksiä ja rajoituksia. Lisäksi on selvitettävä vangin asuinolosuhteiden soveltuvuus koevapauden toimeenpanoon ja oltava tarpeellisessa määrin yhteydessä koevapauden toimeenpanoon liittyvien viranomaisten, yhteisöjen ja yksityisten henkilöiden kanssa.

Vankila laatii ehdotuksen koevapauden toimeenpanosuunnitelmaksi, joka sisältää 74 §:ssä tarkoitettut tiedot.

71 §

Vangin suostumus

Vangille on tarkoin selvitettävä valvotun koevapauden toimeenpanosuunnitelmaan liittyvien määräysten ja rajoitusten merkitys sekä seuraamukset määräysten rikkomisesta.

Vangin on annettava suostumuksensa kirjallisesti.

72 §

Vankilan esitys

Vankilan esitys, joka sisältää ehdotuksen koevapauden toimeenpanosuunnitelmaksi, arvion rangaistusajan suunnitelman tavoitteiden toteutumisesta sekä vankilan lausunnon koevapauden edellytysten täyttymisestä, toimitetaan sijoittajaysikköön. Esitykseen liitetään vangin sekä 71 §:ssä tarkoitetun henkilön tai tarkoitettujen henkilöiden kirjallinen suostumus sekä muut tarpeelliset asiakirjat.

73 §

Sijoittajaysikön arvio ja selvitykset

Sijoittajaysikkö arvioi, edistääkö valvottu koevapaus vangin rangaistusajan suunnitelman tavoitteiden toteuttamista sekä selvittää muiden valvottu koevapauden edellytysten täyttymisen. Sijoittajaysikön on tarvittaessa oltava yhteydessä koevapauden toimeenpanoon liittyvien viranomaisten, yhteisöjen ja yksityisten henkilöiden kanssa sekä tarvittaessa kutsuttava vanki henkilökohtaisesti sijoittajaysikköön arvion tekemistä varten.

74 §

Koevapauden toimeenpanosuunnitelma

Jos valvottu koevapauden edellytykset täyttyvät, sijoittajaysikössä laaditaan kirjallinen koevapauden toimeenpanosuunnitelma. Suunnitelmassa määrätään:

- 1) koevapauden alkamisen ja päättymisen päivä ja kellonaika;
- 2) toimintavelvoitteen sisältö;
- 3) päivittäinen toiminta-aika ja matka-ajat;
- 4) liikkumisrajoitukset asunnon tai toimintapaikan ulkopuolella;
- 5) yhteyshenkilö työ- tai toimintapaikalla;
- 6) vankilan yhteydenpitomuodot 5 kohdassa tarkoitettuun yhteyshenkilöön ja koevapaudessa olevaan;
- 7) asuminen ja toimeentulo koevapaudessa;
- 8) vapaa-ajan viettämisestä koskevat rajoitukset;
- 9) valvontatapa;
- 10) vastuuhenkilö vankilassa;
- 11) vastuu asumis-, ruoka- ja muista vastaavista kustannuksista; sekä
- 12) menettely äkillisissä sairaustapauksissa, valvontaan, kulkuyhteyksiin tai toimintavelvoitteen toimeenpanoon liittyvissä poikkeustilanteissa taikka muissa tämänkaltaisissa koevapauden toimeenpanon esteissä.

Toimeenpanosuunnitelman vahvistaa sijoittajaysikön johtaja tai 76 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa Vankeinhoitolaitoksen pääjohtaja, ja siihen liitetään vangin kirjallinen suostumus. Toimeenpanosuunnitelma annetaan vangille kirjallisesti.

75 §

Koko rangaistusta suorittavan pakollinen valvottu koevapaus

Rikoslain 2 c luvun 12 §:n 3 momentissa tarkoitetun valvotun koevapauden valmistelu aloitetaan hyvissä ajoin ennen valvottuun koevapauteen päästämistä. Vankilan ja sijoittajayksikön on erityisen tarkoin arvioitava valvottuun koevapauteen päästettävän riskiä syyllistyä uusiin rikoksiin. Valvonta- ja yhteydenpitomääräykset on mitoitettava riittäviksi rikoksen uusimisen estämiseksi.

76 §

Asian siirto Rikosseuraamusvirastolle

Kun valmistellaan elinkautista rangaistusta tai koko rangaistusta suorittavan vangin valvottua koevapautta, sijoittajayksikön on viipymättä toimitettava ehdotuksensa toimeenpanosuunnitelmaksi, muut tarpeelliset asiakirjat ja oma lausuntonsa Rikosseuraamusvirastolle.

77 §

Velvollisuuksien rikkomisen selvittäminen

Jos koevapaudessa olevan epäillään rikkoneen toimeenpanosuunnitelmassa asetettuja ehtoja, asiasta on tehtävä selvitys noudattaen soveltuvin osin, mitä vankeuslain 15 luvun 9 §:n 1–2 momentissa säädetään. Selvitystä tehtäessä on koevapaudessa olevalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Selvitys toimitetaan vankilan johtajalle tai, jos kyse on elinkautista rangaistusta tai koko rangaistusta suorittavasta koevapaudessa olevasta, Rikosseuraamusvirastolle.

Päihitteetömyyden valvonnassa noudatetaan, mitä vankeuslain 16 luvun 7 ja 9 §:ssä säädetään.

78 §

Koevapaudessa olevan päästäminen ehdonlaiseen vapauteen

Valvotun koevapauden viimeisenä päivänä koevapaudessa olevan on tultava vankilaan toimeenpanosuunnitelmassa määriteltynä aikana vapauttamiseen liittyviä toimenpiteitä varten.

Koevapaudessa olevan on samalla palautettava hallussaan olevat valvontalaitteet.

11 luku

Vapauttaminen

79 §

Vapauttamissuunnitelma

Hyvissä ajoin ennen vangin mahdollista valvottua koevapautta, ehdonlaiseen vapauteen päästämistä tai koko rangaistusta suorittavan päästämistä valvottuun

koevapauteen on yhteistyössä vangin kanssa valmistettava rangaistusajan suunnitelman osana vapauttamissuunnitelma.

Vapauttamissuunnitelmaa valmisteltaessa on selvitettävä niitä tekijöitä, jotka tukevat vapautuvan vangin sijoittumista yhteiskuntaan. Erityisesti on arvioitava vapautuvan vangin asumiseen, toimeentuloon, työhön tai koulutusjärjestelyihin, sosiaalisiin suhteisiin, työkykyyn, terveydenhuoltoon sekä päihdekuntoutukseen ja muuhun psykososiaaliseen kuntoutukseen liittyviä tarpeita.

Yhteistyössä kunnan kanssa on huolehdittava siitä, että vapauttamissuunnitelma tukee kunnassa mahdollisesti valmistettavaa hoito- huolto- tai kuntoutussuunnitelmaa.

Jos vapautuva vanki määrätään valvontaan, vapauttamissuunnitelma valmistellaan yhteistyössä Kriminaalihuoltolaitoksen kanssa ja liitetään ehdonalaisen vapauden valvontasuunnitelmaan.

80 §

Vapauttamisajan määräytyminen

Vanki on päästettävä ehdonlaiseen vapauteen 16 §:ssä tarkoitetun vankilassaoloajan viimeisenä päivänä kello 7:n ja 17:n välisenä aikana, jollei tästä liikenneyhteyksien tai muiden vastaavien seikkojen vuoksi ole perusteltua aihetta yksittäistapauksessa poiketa.

81 §

Päätös ehdonalaisesta vapauttamisesta

Ehdonalaisesta vapauttamisesta tehdään kirjallinen päätös, jossa on mainittava vangin henkilötiedot, kotikunta, vankila, josta hänet vapautetaan, vapauttamispäivä sekä mahdollinen valvontaan asettaminen ja koeajan viimeinen päivä.

Päätöksen tekijä vahvistaa päätöksen allekirjoituksellaan.

Vankilan johtajan on viipymättä ilmoitettava Kriminaalihuoltolaitokselle päätöksestään asettaa ehdonlaiseen vapauteen päästettävä vanki valvontaan. Ilmoitukseen on liitettävä valvontaan asetettua koskeva rangaistusajan suunnitelma.

82 §

Vapauspassi ja valvontakirja

Ehdonlaiseen vapauteen päästetylle on annettava vapauspassi, johon merkitään vangin henkilötiedot, täytäntöönpanotiedot, jäännösrangaistuksen pituus sekä vapauttamis- ja valvontatiedot. Vapauspassiin merkitään lisäksi koeajan viimeinen päivä.

Valvontaan määrätyn ehdonlaiseen vapauteen päästetyn valvontakirja, johon merkitään 1 momentissa tarkoitetut tiedot, on viipymättä toimitettava Kriminaalihuoltolaitokselle. Valvontakirja voidaan lähettää myös teknisen

käyttöyhteyden välityksellä Kriminaalihuoltolaitoksen tietojärjestelmään. Tässä tapauksessa asiakirja voidaan allekirjoittaa sähköisesti.

83 §

Vapauttamistodistus

Rangaistuksensa kokonaan suorittaneelle vangille on annettava todistus vankilassa suoritetusta vankeusrangaistuksesta.

12 luku

Voimaantulosäännökset

84 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2006.

Tällä asetuksella kumotaan:

- 1) 16 päivänä kesäkuuta 1995 annettu vankeinhoitoasetus (878/1995) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;
- 2) vankeusrangaistusten täytäntöönpanosta 13 kesäkuuta 1975 annettu asetus (447/1975) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen; sekä
- 3) 31 päivänä maaliskuuta 1954 (165/1954) annetun vanginkuljetusasetuksen 4 §, sellaisena kuin se on osaksi asetuksessa 576/1988.

Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2006

Oikeusministeri
Leena Luhtanen

Lainsäädäntöneuvos
Ulla Mohell

LIITE 4. Seminaarin 24.5.2007 ryhmätöiden vastaukset ryhmittäin

Mikä on vankilaturvallisuuden sisältö?

Ryhmä 1.

a) toimintamalli:

- läsnäolo, havainnot, vuorovaikutus, kohtaamiset
- sitoutuneisuus, ammattitaidon ylläpitäminen
- aukottomuus, satunnaisuus, yllätyksellisyys
- matala puuttumiskynnys ja järjestelmän uskottavuus
- liikennejärjestelyt, päiväjärjestys
 - b) fyysiset rakenteet
 - c) tekniset järjestelmät
 - d) vangin riskitaso-arviointi tiedon kulkeminen (verkostoituminen)

Ryhmä 2.

a) vankilan rakenne

- rakennus
- toimitilat
- sellitilat
- osastot
 - b) henkilöstö
- ammattitaito
- lukumäärä
 - c) toiminnot
mitä toimintoja
työ/kuntoutus
 - d) sijoittelu
- vangille oikea vankila ja osasto
- vangin tuntemus

Ryhmä 3.

- a) vankiturvallisuus
- b) henkilökunnan turvallisuus
- c) tekninen turvallisuus
- d) uusintarikollisuuden estäminen
- e) kaikissa vankiloissa ajatellaan samalla tavalla
- f) jäsennelty asiakasmaisuus

Ryhmä 4.

- a) rakenteet
 - fyysiset (huomioitava ulkoiset uhkat)
 - vankituntemus
 - ennakointi
 - kohtelu
 - riskit
- b) toiminnot
 - käytännöt
 - rutiinit

- c) logistiikka
 - sisäinen
 - osastojärjestelyt
 - yhdessä toimiminen ja läsnäolo
 - onnistuneet rekrytoinnit
 - avoimuus ja ennustettavuus
 - asenne
 - vangen sijoittelu
 - henkilökunnan osaamisen hyödyntäminen esimerkiksi osastoittain
 - laitosten profiloituminen (esim. kansalaiset)

Ryhmä 5.

a) turvallisuus yhteiskunnalle, henkilökunnalle ja vangeille

- yhteiskunnassa onnistuneet lomat ja säilytysvarmuus uskottavuus uusintarikollisuuden vähentäminen
- b) henkilökunnan työturvallisuus/tapahtumat/turvallisuuden tunne
- c) vangit: rangaistusajan hyödyntäminen/tavoitteiden toteuttaminen/turvallisuus

henkilökohtainen tuntemus olennaista – tekniikka oiva apuväline

jos priorisoitava: kustannus/turvallisuusanalyysin (profilointi) jälkeen

kohdennetaan valvonta ensisijaisesti riskiryhmille ja kuntouttavat toimet heille, jotka näistä eniten hyötyvät

Ryhmä 6.

a) plussaa:

- yhteinen tietojärjestelmä
- laitosmainen toiminta
- pl-järjestelmä
- henkilöstön ammattitaito ja sitoutuneisuus

b) miinusta:

- käytäntöjen vaihtelevuus
- sektoroituminen
- yhteisen tietojärjestelmän käyttö ja soveltaminen
- rakenteellinen turvallisuus

Ryhmä 7.

a) rakenteellinen turvallisuus

- ”tunnistetaan”
- paikat, tilat, päiväjärjestykset laitoksissa
- henkilöstö
- vaaratilanteet minimointi
- b) toiminnallinen turvallisuus
- ”vangit tunnetaan”
- ohjeistukset
- henkilökunnan perehdytys
- epäammattillisuuden karsiminen
- vankien toiminnot sijoittaminen ja sisäisesti toimintoihin kohdentaminen
- toimintakulttuurit avoimuus ja erehdyksistä oppiminen

Vankiloiden (avo/suljettu) nykyturvallisuuden hyvät asiat ja käytännöt?

Ryhmä 1.

- riittävästi toimintoja
- RITA
- henkilökunta
- tavoitteet
- sijoittaminen
- lähityö
- hyvät käytännöt
- kyky oppia selviämään niukoilla resursseilla
- riskien hallinta
- rekrytointi ja koulutusjärjestelmä oma henkilökunta

Ryhmä 2.

a) säilytysvarmuuden ylläpito hyvää

- karkaamiset matalalla tasolla
- perinteisen turvallisuuskäsityksen mukaisesti pidetään tärkeänä säilytysvarmuuden huomioon ottamista sijoituksissa, vartioinnissa ym.

b) silti inhimillinen ja humaani vankikohtelu

- jo nyt analyttistä otetta ja luotettavaa arviointia sijoittelun, lupien ym. taustalla
- samoin avolaitoksiin sijoittamiset onnistuneet hyvin
- avolaitosten päihdeettömyys
- päihdestrategian luominen vuosituhannen vaihteessa lisännyt oleellisesti turvallisuutta niin suljetuissa kuin avolaitoksissakin
- viranomaisyhteistyö kehittynyt viime vuosina oleellisesti, samoin käyttöön otettu tiedon keräämistä ja sen analysoinnin mahdollistavia tietojärjestelmiä
- erityistarkastuksia toteuttava henkilöstö koulutettu ja tarkastuksia tehdään
- laitostensa uusien ja peruskorjattujen laitosten osalta ok myös työympäristönä

Ryhmä 3.

a) osastointi, tekniset turvavälineet

b) rikostiedustelu

- viranomaisyhteistyö
- säännölliset palaverit

c) tiedonkulku

- ritat/ransut

d) lisää henkilökunnan vankituntemusta

- päihdetestaus/kuntoutus
- erityistarkastukset
- tulevat varmuusosastot
- toimintaohjelmat
- tiimityöskentely
- henkilökunnan ammatillinen keskinäinen luottamus ja ammattitaito

Ryhmä 4.

vankituntemus hyvä
tekninen turvallisuus
päihdetestit
turvallisuusselvitykset (henkilökunta)
sijoittelu onnistunut (?)

Ryhmä 5.

- a) jatkuvat päihdetestit
 - yllätyksellisyys
 - huumekoirien tekemä profilointi
- b) vati väline, jolla mahdollista välittää tietoa
 - rita ja ransu
- c) väline arviointiin, tieto pohjaksi
 - osastoinnit peruskorjauksien myötä
 - organisoitu yhteistyö poliisin kanssa
 - koulutus erityisasioihin

Ryhmä 6.

karkaamisvarmuus
vankisijoittelu
ilmapiiri

Vankiloiden (avo/suljettu) nykyturvallisuuden puutteet?

Ryhmä 1.

- suuri pelkääjien määrä
- liian monta henkeä sellissä
- liian suuret osastot
- osataanko kaikkea tekniikkaa käyttää
- vangin turvallisuustieto liian hajallaan ja huonosti dokumentoitu
- henkilöstöresurssi vaje

Ryhmä 2.

- a) vankipaikka kapasiteetti
 - laatu, määrä
 - valvonnallisesti ja toiminnallisesti epätarkoituksenmukaiset rakenteet esim. paljusellit, ahtaat käytävät/toimintatilat, kylmät/kuumat sellit
 - ei motivoiva palkkaus
 - toimintapaikkojen puute
 - tilapäinen henkilökunta
- b) riittämätön perehdytys
 - vaikea rekrytoida osaavaa/pysyvää henkilökuntaa
 - motivoitumaton henkilökunta
 - haavoittuvuus
 - osaaminen liian harvoissa käsissä
 - henkilökunnan vähyys
 - sijoittelun resurssipula ja toisinaan puutteelliset taustatiedot

- ei turvallisuusasiantuntijaa
 - turvallisuustiedon kirjaaminen vatiin ongelmallista (lausunnot)
 - terveydenhuolto
- c) puutteet esim. avolaitoksissa
- ATK-tukitoiminta
 - eri henkilöstöryhmille yhteinen turvallisuusvisio
 - valvontajänne liian pitkä
 - valvottava vastuualue on liian suuri
 - valvontahenkilöstö etäännytty lähityöstä tehdessään kirjauksia vatiin (ja opettelee uusia toimintamuotoja)
 - puuttumiskynnys matalammaksi (päätteet ym.)
 - pelkkääjävankien määrän kasvu

Ryhmä 3.

- oikeiden asioiden suuntaaminen oikeisiin paikkoihin
- harmaat alueet
- turvaosastojen käyttö
- resurssien määrä
- toimintojen suhteuttaminen vankimäärään
- rakenteiden ongelmat
- osastokoot
- turvallisuustiedon puuttuminen

Ryhmä 4.

- tiedonkulun puute
- laitosmainen vankikohtelu
- yhteisten käytäntöjen puuttuminen
- asenteet
- liiallinen rutinoituminen
- tiedustelun puuttuminen
- analyysitoiminnan puuttuminen

Ryhmä 5.

- välineitä ei vielä tunneta tai osata käyttää
- toiminnalliset käytännöt epäselvät keneltä? mitä? miksi?
- esimerkiksi julkisista asioista (oikeudenkäynti ptk:n) tiedot näkyviin
- osa laitoksista rakenteellisesti epäkäytännöllisiä
- ammattikouluttamattomia vartijoita vielä paljon
- toimintakulttuurit erilaisia laitoksissa ja henkilökunnalla
- vankien määrä
- henkilökunta resurssit (valvontahenkilökunnan vähäisyys johtaa vähäisempään vangin tuntemukseen)
- ulkomaalaiset vangit (kulttuurit ja yhtenäinen kieli puuttuu)

Nykyturvallisuuden ongelmakohtien korjaus ehdotukset?

Ryhmä 1.

- päällekkäisyys hälyttimet
- henkilöstön ja sen koulutuksen lisääminen

- yksi vanki per selli
- pienemmät osastot
- turvallisuustietojen parempi dokumentointi yksi rekisteri

Ryhmä 2.

- toimintakäytännöt samat kaikkiin laitoksiin perustellusti
- työvuorojärjestelyt
- vankien kanssa eläminen
- tehtäväkierrot (mahdollistavat laajemman osaamisen)
- ”virhekammo” pois ”virhebudjetti” eli hyväksytään epäonnistumisia ja niistä opitaan (taustalla suomalainen työkuulttuuri)
- dokumentointi hyvistä käytännöistä ja kokemuksista
- raportointijärjestelmä asioista johtopäätösten teko ja siitä toimintojen mallintaminen
- uuden henkilökunnan perehdyttäminen
- henkilökunnan tieto- taidon ajan tasalla pitäminen

Ryhmä 3.

- aluevankiloiden turvallisuusvastaavat/päällikkö tms. nimeämättä, tiedonkulku
- henkilökunnan toimenkuvat ja kohdentaminen tarkistetaan
- koko uusi henkilökunta yhteisen perehdyttämiskoulutuksen kautta
- tiedon analysointi TUTI-järjestelmästä
- lisähenkilöstö esim. Riseen
- yhteinen arvokeskustelu
- ransujen ja vapauttamissuunnitelmien toteuttaminen
- laitostoimintojen ulkopuolinen tarkastelu turvallisuudesta käytännöt yhtenäisemmiksi
- kaikuluotaimen käyttö turvallisuuden alueella

Ryhmä 4.

- osastointi
- nollatoleranssi
- tiedon analysointi työkaluksi
- visiointi
- yhtenäiset käytännöt

Ryhmä 5.

– strategisesti:

- tavoitteiden määrittely
- lainsäädännön päivittäminen

→ nämä perustuvat kunnolliseen analyysiin

– operatiivisesti:

- käytäntöjen yhtenäistäminen
- systemaattisuus
- henkilöstön osaamisen ylläpitäminen

– taktisesti:

- yksittäistapausten käsittely ja analysointi
- profilointi
- soveltaminen, ei kaavamaisuus

Miten varmistetaan hyvien käytäntöjen ja tietotaidon siirtyminen organisaatiossa sekä ehkäistään tehtyjen virheiden siirtymättömyys organisaatiossa?

Ryhmä 1.

- tunnistettava hyvät käytännöt ja dokumentoitava ne
- siirtäminen hyväksi käytännöiksi myös toisille
- mentori, hiljaisen tiedon siirto... toimintatapa
- selkeät vastuut
- ohjeistus
- sovittava ohjattu työn kiertäminen laitoksissa, alueella, kuin alueiden välisessäkin toiminnassa
- laatuajattelu toiminnassa
- laatukäsikirja (?)
- jälkipuinti-järjestelmä
- aidot tilanteet koulutuskäyttöön
- yhteistyökumppanit mukaan tilanne arvioihin
- yhteiset foorumit puhumiselle ja vuorovaikutukselle
- riskien tunnistaminen ja arviointi objektiivisesti ja systemaattisesti
- ransujen tavoitteet toteutettavaksi
- itsearviointi
- työtapojen arviointi ohjattuna

Ryhmä 2.

- laitosten henkilökunnan vuorovaikutustilaisuuksien lisääminen
- ”mokien” selvittäminen

Ryhmä 3.

- asianmukainen perehdyttäminen
- perehdyttämiskansion laatiminen aluevankilatasolla
- virkakierron houkuttelevuuden lisääminen
- henkilöstökoulutus
- virheiden jälkikäsittely (kohtaaminen) ja tarvittavien johtopäätösten tekeminen

Ryhmä 4.

- työjärjestyksen sisältö
- käytännöt eivät saa olla henkilöön sidottuja
- mentorointi
- toimintojen dokumentointi
- käytännöt ja hyvät/huonot asiat prosessoidaan säännöllisesti yhteisissä palavereissa (työpalaverit)

Ryhmä 5.

- senioritoiminta ja suunnitelmallinen perehdytys osaavan henkilökunnan toimesta

- tutkinto/perehdytyskoulutukseen mukaan hyvät käytännöt käynnistettävä laatuprojekti samalla esiin läheltä piti tilanteet ja toteutuneet riskit
- olemassa olevien organisaatioiden hyödyntäminen, ts, yt, johtoryhmä jne.

Ryhmä 6.

- virkamiesvaihto
- yhteiset neuvottelut aluevankiloiden sisällä ja aluevankiloiden välillä kehittämispäällikkö koordinoi
- virheistä puhuttava avoimesti
- mentor- toiminta
- hiljaisen tiedon siirto toimivista menettelytavoista
- perehdyttämisvastuu laitoksissa jollekulle/räätälöity perehdyttämishjelma

Ryhmä 7.

- koulutuksen nivominen käytäntöihin
- mallintaminen ja käsikirjat
- systemaattinen mentorointi
- laadunvarmistus
- laatustandardointi
- perehdytys
- hyvien käytäntöjen näkyväksi tekeminen

Vankilaturvallisuuden tulevaisuudennäkymät?

Ryhmä 1.

- valoisat, mutta työskenneltävä systemaattisemmin ja laaja-alaisemmilla työvälineillä
- strategiatyöskentely hyvä mystifointi poistuu/vähenee
- hyvä että käydään asioita läpi isolla ryhmällä

uhka:

- järjestäytyneen rikollisuuden merkittävä kasvu
- kansainvälistyminen
- henkilöstöryhmien sektoroituminen lisääntyy
- vankilarakenteiden kehittämättömyys (inv. ohjelma)

Ryhmä 2.

- tuottavuusohjelmat/henkilöstösäästöt vaikea toteuttaa
- tekniikka vähentää lähityön tarvetta? mitä on lähityö? onko kaikki valvontatyö/vartijan työ lähityötä?

Ryhmä 3.

- turvastrategia osa käytännön toimintaa, mukaan lukien turvallisuusanalyysi
- tiedonvälitys nykyistä parempaa ja tiiviimpää
- resurssit suhteessa riskeihin nykyistä paremmin kohdennettu
- tekniikan hyväksikäyttö lisääntyy harkitusti
- turvallisuusajattelu sisäistetty kautta linjan
- laitospaikat vastaavat määrältään ja laadultaan (riskitaso) kysyntää

Ryhmä 4.

- ollaan valmiita panostamaan siihen, saa ymmärrystä osakseen
- mielekäs toiminta ja vangin saama hoito lisäävät turvallisuutta
- järjestäytyneet rikollisuus
- vankiaineksen huonontuminen
- kasvava huumeongelma
- ulkomaalaisvankien lisääntyminen
- kielitaito, kulttuurin tuntemus

Ryhmä 5.

- henkilökunnan kansainvälistyminen tuo etua
- taloudellinen ja sisällöllinen kilpailukyky säilytettävä
- mitä vankeinhoitoa yhteiskunnan päätöksentekijät tilaavat?

Esimerkkejä koetuista ja pelätyistä turvallisuusongelmista?

Ryhmä 1.

- pelkääjävangit -> jengiläiset
- monikulttuurisuuden kasvu/lisääntyminen ei osaamista eri kulttuureista

Ryhmä 2.

- virkamies liian ison vankijoukon keskellä yksin
- (liikenneturvallisuus ?)
- vankien välisiin väkivaltaisuuksiin ennalta vaikuttaminen
- tulipalo suurena uhkana suljetussa vankilassa
- alkoholi/velkakierteessä olevat virkamiehet ja vankilan ulkopuolelta tulevat
- järjestäytyneet rikollisuus/ulkomainen mafia

Ryhmä 3.

- ulkoistaminen
- henkilökuntaan kohdistuneet (kohdistuvat) uhkailut siviilissä

Ryhmä 4.

- vati kaatuu
- tekniset ongelmat (sprinkleri)
- vanki saa päätösvaltaa
- henkilökunnan alistuminen uhan alla
- aa-ongelma
- hallinto-oikeuksien päätökset
- lainsäädännölliset ongelmat
- esitutkinnan ja oikeuden pöytäkirjojen hallussapito
- turvallisuuden korkean tason vaara uhka henkilökunnalle
- sijaisvartijoiden käyttö

Ryhmä 5.

- solidaarisuuden puute
- eri kulttuurien saapuminen ja pesiytyminen suomalaisiin vankiloihin

- henkilökuntaan kuuluvat ihmiset, joilla kytköksiä rikollisjärjestöihin
- vangeilla oleva tieto käytännöistä ja rutiineista

Ryhmä 6.

- uhkailut ja vihjaukset

Ryhmä 7.

- ”rikollisuuden” soluttautuminen toimintaan tai henkilökuntaan
- henkilökuntaan kohdistuvat uhkailut ja painostus työn ulkopuolella
- toimintojen ulkoistaminen ja sen uhat tulevaisuudessa
- korvaushoitolaitosten määrä – onko turvallisuusongelma?
- ammattitaidon riittävyys käsittelemään vaikeita tilanteita, mielisairautta ym.
- miten voidaan estää esim. ettei henkilökunnassa ole soluttautuneita rikollisliigoihin kuuluvia henkilöitä?
- tartuntatautien pelko?!

b) laitostoimintojen suhteen

- ei eriarvoisuutta vankien kesken
- ei eriarvoisuutta henkilökunnan kesken
- ei eriarvoisuutta vierailijoiden kesken

LIITE 5. Teemahaastattelurunko

Vankilaturvallisuuden nykytila teemahaastatteluiden aiheet:

- henkilöturvallisuus (henkilökunta (vakinaiset ja kausityöläiset/vangit*))
- tekninen turvallisuus (rakennukset, koneet ja laitteet, valvonta, +tietoturva sekä ulkopuolinen ympäristö)

1) Mistä asioista koostuu tämän vankilan turvallisuus?

1a) Sen hyvät asiat ja käytännöt?

2) Tämän vankilan nykyturvallisuuden puutteet?

2a) Ongelmakohtien korjausehdotukset?

3) Esimerkkejä koetuista ja pelätyistä turvallisuusongelmista ja niihin varautuminen? Erityistilanteet (palo-, pelastus, sairastapaus , jne.) (mellakka, panttivanki, karkaaminen, jne.)

3a) Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa?

4) Miten ehkäistään tehtyjen turvallisuusvirheiden siirtymättömyys organisaatiossa?

4a) Miten varmistetaan hyvien turvallisuuskäytäntöjen ja tietotaidon siirtyminen organisaatiossa?

4b) Miten toimii vuorovaikutus vankilassa ja henkilökunnan motivointi sekä tarvitseeko henkilökunta lisäkoulutusta?

5) Vankilaturvallisuuden tulevaisuudennäkymät?

6) Muuta mieleen tulevaa?

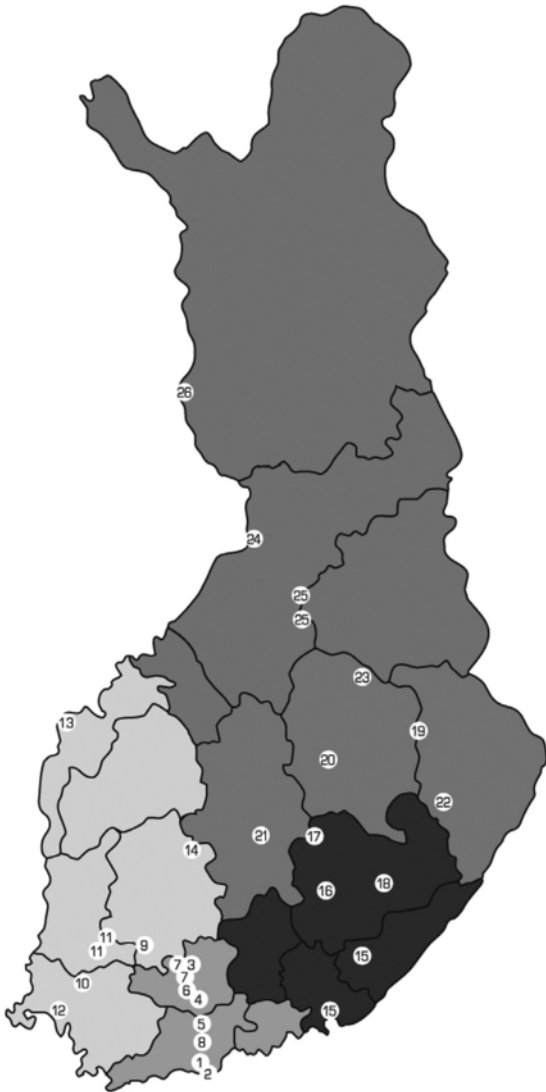
* HUOM! (erityisryhmät nuoret, naiset, mielenterveysongelmaiset, pelkääjät, ammattirikolliset, jne.) erityisiä ongelmia aiheuttavat!

LIITE 6. Vankilahenkilökunnan koodit

alkoholi
aluevankilat
aseet
asuminen vankilassa
atk
dokumentointi
ensikertalaiset
erikoiset tapahtumat vankiloissa
erikoissuunnittelija
erilaiset vankiryhmät
erityistarkastukset
eu halua tietää asiakkaista
fyysinen turvallisuus
henkilökunnan koulutus
henkilökunnan palaverit
henkilökunnan vapaa-aikanaan
henkilökunnan vuorovaikutus
henkilökunta vankilaturvallisuus
henkilökuntapula
hormonit
huonot asiat
huumeet
hyviä asioita
hälyttimet
ilmoitukset
itsepuolustuskoulutus
jengiläiset
järjestysrikkomukset
kantelut
karkaamiset
kellokortit
kesägartijat
kirjeet
kirjeseuranta
koulutustarve
kriisiapu
kurinpito
kännykät
laitehankinnat
laitosturvallisuus
liikennevälineiden kunto
mahla ja kumppanit
mielenterveysongelmat
muurivankila
muutokset vankiloiden toiminnassa
mutto
naisvangit

nollatoleranssi vankilarikkeissä
nuoret vankilassa
ohjeet
oikeudenkäynnit vankilassa
onnettomuuden purkaminen
oppimisvaikeudet
osastointi
palaute työstä
paloturvallisuus
palvelukeskus
panttivanki
parityö
pelkääjät
pommiuhka
puhelut
puuhailtapäivät
puuttuminen vankien toimintaan
päihitteettömyys
rakennusten kunto
rakenteelliset turvallisuustekijät
ransu
rikokset vankilassa
rikostiedustelu
RISE
riski ja tarvearvio
romaanit
sairastapaukset
sijoittajaysikkö
sijoittajaysikkön tyky
sijoittelu
sp
suojeluraha
suojelurahat
sähkökatkot
tapaamiset
tekniikka
tiedon kulku
tiedustelu
tietoa turvallisuuteen liittyvistä töistä
tulostavuu
turvakoulutus työsuhteen alussa
turvakoulutusseminaari
turvallisuuden tulevaisuus
turvallisuus koulutus
turvallisuusarvio
turvallisuuspäällikkö
turvallisuussuunnitelmat
turvallisuustutkimus
turvallisuusvälineet

turvatarkastus ovella
tuti
työhönohjaus
työmotivaatio
työtoiminta ja turvallisuus
työtoverista välittäminen
uhkakuvat
uusi vankeuslaki
uusintarikollisuus
valvonta
valvottu koevapaus
vangit kertovat
vankeuslaki
vankien hierarkia
vankien välinen
vankikuljetukset
vankilakapina
vankilan kansainvälistyminen
vankilan toiminta
vankilan turvallisuusluokitus
vankilarikollisuus
vankilatarkastukset
vankiloiden välinen yhteistyö
vankiloiden välistä vertailua
vankimielisairaala
vankiopetus
vankisijoittelu
vankitiedot
vankitoiminnot
vankiturvallisuus
vapautumissuunnitelma
vartija tekee töitä yksin
vartiointi
vastuu työstä
vati
velan perintä
vierailijat
viranomaisyhteistyö
virheet
virheet ja tiedon kulku
virkavaatetus
virtsatestit
virve
voimankäyttövälineet
vähemmistöt
yhteistyö vankiloiden välillä
yliasutus
ympäristön turvallisuus

Etelä-Suomen aluevankila

- 1 Helsingin vankila
- 2 Helsingin avovankila *
- 3 Hämeenlinnan vankila
- 4 Jokelan vankila
- 5 Keravan vankila
- 6 Riihimäen vankila
- 7 Vanajan vankila *(Vanaja, Ojainen)
- 8 Vantaan vankila

Länsi-Suomen aluevankila

- 9 Kylmäkosken vankila
- 10 Käyrän vankila *
- 11 Satakunnan vankila *(Huittinen, Köyliö)
- 12 Turun vankila
- 13 Vaasan vankila
- 14 Vilppulan vankila *

Kaakkois-Suomen aluevankila

- 15 Konnunsuon vankila (Konnunsuo, Hamina*)
- 16 Mikkelin vankila
- 17 Naarajärven vankila *
- 18 Sulkavan vankila *

Itä-Suomen aluevankila

- 19 Juuan vankila *
- 20 Kuopion vankila
- 21 Laukaan vankila *
- 22 Pyhäselän vankila
- 23 Sukevan vankila

Pohjois-Suomen aluevankila

- 24 Oulun vankila
- 25 Pelson vankila (Pelso, Kestilä*)
- 26 Ylitornion vankila *

* Avolaitos

Tilaukset:

Rikosseuraamusvirasto / Viestintä
puh. 010 36 88500
fax 010 36 88446
tiedotus.rise@om.fi

Rikosseuraamusvirasto:
ISBN 978-951-53-3135-9 nid.
ISSN 1458-4131

HEUNI:
ISBN 978-952-5333-72-5
ISSN 1237-4741